

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Asimilace nebo ostrakizace? Integrace severokorejských uprchlíků do jihokorejské  
společnosti

Assimilation or ostracism? Integration of North Korean refugees into South Korean  
society

Olomouc 2019

Kamila Bartošová

Vedoucí diplomové práce: Martin Šturdík, M.A.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne:.....

Podpis:.....

## **Anotace**

Cílem bakalářské práce je zjistit, zda je pro severokorejské uprchlíky začleňování do jihokorejské společnosti asimilací nebo spíše ostrakizací. Jednotlivé kapitoly se zabývají různými aspekty, které napomáhají určit konečný výsledek. Nejprve je popsán historický kontext Korejského poloostrova, dále rozdělení na Severní a Jižní Koreu a poté jsou porovnány rozdíly mezi vývojem obou zemí po současnost.

V další části je analyzováno, kolik uprchlíků každý rok vstoupí na území Jižní Koreje, jaký typ lidí nejčastěji utíká a z jakého důvodu. Je vysvětleno, proč dochází k následující emigraci a reemigraci a dále jsou také zmíněny příběhy prominentních uprchlíků. Jejich rozhodnutí k útěku může mít několik následků a čeká je mnoho překážek, se kterými se musejí vypořádat. Poslední kapitola poukazuje, jaké mají utečenci v Jižní Koreji příspěvky, možnosti práce a vzdělání. Nakonec jsou uvedeny i nějaké vládní a nevládní organizace, které uprchlíkům pomáhají jak s útekem, tak i s následnou integrací v Jižní Koreji.

**Název práce:** Asimilace nebo ostrakizace? Integrace severokorejských uprchlíků do jihokorejské společnosti

**Počet stran:** 47

**Počet znaků včetně mezer:** 68 587

**Počet titulů použité literatury:** 34

**Klíčová slova:** Jižní Korea, Severní Korea, asimilace, ostrakizace, integrace, uprchlíci, začleňování, společnost

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu své bakalářské práce Martinu Šturdíkovi, M.A. za ochotu, drahocenný čas a trpělivost, se kterou mi poskytoval odbornou pomoc, cenné rady a připomínky při zpracování této bakalářské práce.

## Obsah

Seznam obrázků a grafů .....	7
Ediční poznámka .....	8
Úvod .....	9
1 Historie.....	10
1.1 Rozdělení korejského poloostrova .....	10
1.2 Korejská válka.....	11
1.3 Rozvoj obou zemí po současnost .....	12
1.3.1 Jižní Korea .....	12
1.3.2 Severní Korea.....	14
2 Uprchlíci .....	16
2.1 Důvody útěku .....	16
2.2 Typ a počet lidí.....	17
2.3 Další emigrace a reemigrace .....	19
2.4 Prominentní uprchlíci.....	20
3 Překážky.....	22
3.1 Kulturní a jazykové rozdíly.....	22
3.2 Názory Jihokorejců a diskriminace .....	23
3.3 Psychické problémy .....	24
3.4 Finanční potíže .....	25
4 Podpora v Jižní Koreji .....	26
4.1 Příspěvky .....	27
4.2 Práce .....	29
4.3 Vzdělání .....	31
4.4 Organizace.....	34

4.4.1	Centrum Hanawon .....	34
4.4.2	Dream Touch For All.....	36
4.4.3	Další organizace.....	38
	Závěr.....	40
	Resumé.....	42
	Bibliografie.....	43

## Seznam obrázků a grafů

Obrázek č. 1: Rozdělení Korejského poloostrova podle 38. rovnoběžky. Korean War Veterans Association [online]. [cit. 5. 4. 2019]. Dostupné z: <http://kwvafllchapter14.org/>

Graf č. 1: Počet vstupů severokorejských uprchlíků na území Jižní Koreje. Ministry of Unification [online]. [cit. 5. 4. 2019]. Dostupné z: [https://www.unikorea.go.kr/eng\\_unikorea/](https://www.unikorea.go.kr/eng_unikorea/)

Obrázek č. 2: Hwang Jang-Yop. AsiaNews [online]. [cit. 5. 4. 2019]. Dostupné z: <http://www.asianews.it/news-en/Two-assassins-sent-to-kill-Hwang-Jang-yop-are-arrested-in-Seoul-18198.html>

Obrázek č. 3: Otevření školy Hana-dul. Ministry of Unification [online]. [cit. 5. 4. 2019]. Dostupný z: [https://www.unikorea.go.kr/eng\\_unikorea/](https://www.unikorea.go.kr/eng_unikorea/)

Obrázek č. 4: Ukázka mobilní aplikace. The Work [online]. [cit. 5. 4. 2019]. Dostupné z: <https://thework.awardsplatform.com/gallery/eZMGApDg/AnLwvPZV?search=37b669cbd3c5440b-3>

## **Ediční poznámka**

Korejská jména osob jsou psána v anglické transkripci, a to v pořadí příjmení a jméno. Známé zavedené názvy, například měst, jsou v české transkripci, ale ostatní, méně známé, jsou v anglickém přepisu. Pojmenování organizací je zanecháno podle originálního názvu nebo v anglické transkripci.



## Úvod

V bakalářské práci se zabývám problematikou začleňování severokorejských uprchlíků do společnosti v Jižní Koreji. Cílem práce je tedy zjistit, zda při integraci Severokorejců dochází spíše k asimilaci nebo k ostrakizaci do jihokorejské společnosti. Obsah je rozdělen do čtyř hlavních kapitol, které se dále dělí na podkapitoly. První kapitola, která se nazývá Historie, seznamuje s historickým kontextem Korejského poloostrova. V podkapitolách je popsána japonská okupace Korejského poloostrova s následným rozdělením na Severní a Jižní Koreu. Dále je zmíněna korejská válka a vývoj obou zemí po současnost.

Ve druhé kapitole s názvem Uprchlíci jsou analyzovány důvody, které vedou Severokorejce k útěku. Řeší, jaký typ lidí nejčastěji Severní Koreu opouští a kolik uprchlíků ročně vstoupí na území Jižní Koreje. V této části jsou zmíněny možnosti následné emigrace do jiných zemí nebo dokonce reemigrace zpět do Severní Koreje. Mezi uprchlíky se najdou nejen obyčejní lidé, ale existuje i mnoho případů, kdy utíkají prominentní Severokorejci. Uvádím proto dva příběhy slavných utečenců.

Třetí kapitola řeší problematiku překážek, kterým musí uprchlíci čelit a překonat je, aby se asimilovali do společnosti v Jižní Koreji. Musí se vyrovnávat s velkými kulturními a jazykovými rozdíly, které jim brání v integraci. Dále se setkávají s pozitivními i negativními přístupy Jihokorejců a občas i s diskriminací. Během dlouhé cesty za svobodou si prožívají strašné věci, proto jsou psychicky poznamenáni. S útekem také souvisí problémy s financemi, kdy musí zaplatit velkou peněžní částku zprostředkovatelům za pomoc s útekem.

Ve čtvrté a poslední kapitole je popsána podpora uprchlíků v Jižní Koreji. V první podkapitole jsou zmíněny příspěvky, které stát poskytuje severokorejským uprchlíkům po vstupu na území Jižní Koreje a také během integrace uprchlíků do společnosti. Následně jsou rozebírány pracovní a vzdělávací možnosti utečenců. Není pro ně lehké najít si práci, proto existují různé vzdělávací programy nebo možnosti vlastního podnikání. Severokorejci mají možnost se vzdělávat od základní až do vysokoškolské úrovně. Poslední část zmiňuje některé vládní a nevládní organizace, které se zabývají záchranou uprchlíků z jiných zemí, jako je například Čína a pomáhá jim se začleňováním do společnosti v Jižní Koreji.

Všechny tyto aspekty ovlivňují začleňování uprchlíků do jihokorejské společnosti, ale působí na každého jedince rozdílně. Porovnání všech těchto skutečností by mělo pomoci k dosažení cíle bakalářské práce.

# 1 Historie

## 1.1 Rozdělení korejského poloostrova

Po více než pět set let dlouhé vládě dynastie Čosön se stala Korea v roce 1910 japonskou kolonií podepsáním anexe. Japonci tak získali moc nad celým korejským poloostrovem a přeměňovali postupně korejskou kulturu na japonskou.<sup>1</sup> Mnoho Korejců bylo uvězněno, Japonci si přivlastňovali půdu, která nebyla registrována a začali ovládat i ekonomiku Koreje. První hnutí proti japonské okupaci se konalo 1. března roku 1919, kdy byla v Soulu předčítána Deklarace korejské nezávislosti. Korejský národ se spojil a probíhalo mnoho demonstrací, při kterých bylo přes sedm tisíc obyvatel zabito a čtyřicet sedm tisíc uvězněno. Korejci tak ukázali touhu a odhodlání pro nezávislost. Po tomto hnutí se Japonci rozhodli přejít od vojenské koloniální politiky ke kulturní. Dále se zaměřili na zvýšení produkce rýže, kterou exportovali především do své země. Potom se postupně přeměrovali na další oblasti jako je například chemický průmysl, výroba zbraní, zlato, uhlí a další.<sup>2</sup>

V Číně v roce 1940 vznikla Korejská osvobozenecská armáda, která patřila pod Korejskou prozatímní vládu. Tato armáda bojovala společně s dalšími zeměmi během války v Tichomoří v roce 1941 proti Japonsku a Německu. Po japonském útoku na Pearl Harbor se situace otočila a Spojené státy zahájily protiútok. Když se konečně Japonsko vzdalo v roce 1945, Korea byla díky Káhirské deklaraci a později i Potsdamské deklaraci osvobozena. I když byla Korea osvobozena, byla znovu ovládána tentokrát Sovětským svazem a Spojenými státy. Politika se přikláněla ke dvěma rozdílným stranám, což vyvrcholilo rozdělením korejského poloostrova podle 38. rovnoběžky a vznikly tak dva samostatné státy Severní a Jižní Korea. V Severní Koreji vznikla komunistická strana, zatímco Jižní Koreu vedla prozatímní vláda. V roce 1948 vznikla kapitalistická Korejská republika v čele s prezidentem Rhee Syng-manem. Ze severní části poloostrova se stala socialistická Korejská lidově demokratická republika, kterou vedl Kim Il-sung.<sup>3</sup>

---

<sup>1</sup> ECKERT, Carter J. Dějiny Koreje. (str. 185)

<sup>2</sup> SHIN, Hyong Sik. A Brief History of Korea. (str. 119-134)

<sup>3</sup> Tamtéž.



Obrázek č. 1: Rozdělení Korejského poloostrova podle 38. rovnoběžky

## 1.2 Korejská válka

Napětí mezi severem a jihem stále rostlo.<sup>4</sup> Korejská válka byla vyprovokována několika vojenskými srážkami zejména okolo 38. rovnoběžky. První krok potom v červnu v roce 1950 udělala Korejská lidově demokratická republika, která dobyla Soul během tří dnů díky své vojenské převaze a vojenskému vybavení od svých spojenců ze Sovětského svazu. Severokorejská armáda postupně obsadila skoro celý jih, ovšem v září, díky pomoci OSN v čele s generálem MacArthurem, zatlačili Jihokorejci své protivníky zpět k severokorejským hranicím. V tento moment se převaha znovu otočila proti Jižní Koreji a OSN, kdy na ně zaútočili čínští vojáci a hnali je zpět na jih. V lednu v roce 1951 byl Soul dobyt podruhé, ale v březnu byl získán zpět. Fronty kolem 38. rovnoběžky neustupovaly.

Vyjednávání trvalo do roku 1953, kdy byla podepsána dohoda o příměří. Válka přinesla nespočet obětí. Bylo zabito přes milion obyvatel v každé části korejského poloostrova a z obou zemí zůstaly jen trosky.<sup>5</sup> Někteří Severokorejci se rozhodli přejít do Jižní Koreje, aby se osvobodili od komunistického režimu.<sup>6</sup> Korejci si zažili obtížné podmínky, rozdělení rodin, strach a nejistotu, proto jsou dodnes válkou psychicky poznamenáni a částečně to přenáší i na další generace.<sup>7</sup>

---

<sup>4</sup> SHIN, Hyong Sik. A Brief History of Korea. (str. 135)

<sup>5</sup> ECKERT, Carter J. Dějiny Koreje. (str. 247-249)

<sup>6</sup> SHIN, Hyong Sik. A Brief History of Korea. (str. 135)

<sup>7</sup> ECKERT, Carter J. Dějiny Koreje. (str. 250)

### 1.3 Rozvoj obou zemí po současnost

Po válce byla ekonomika v obou zemích zničena. Ideologie v Severní a Jižní Koreji se lišily a rozvíjely opačným směrem ještě víc než předtím.<sup>8</sup>

#### 1.3.1 Jižní Korea

Politika Jižní Koreje je rozdělena do období šesti republik. Během první republiky, v letech 1948-1960, byl od roku 1948 prezidentem Rhee Syng-man. Měl však sklony k autokracii a nacionalismu, proto byl hlavně díky studentským protestům a změně vlády v USA donucen v roce 1960 rezignovat. Po pádu první republiky si občané konečně znovu užívali svobody tisku a účasti na politických záležitostech. Ministr zahraničních věcí Heo Jeong, který převzal prozatímní vládu po Rhee Syng-manovi, navrhl novou ústavu s dvoukomorovým parlamentním systémem a Národním shromážděním, které volilo prezidenta. Ve volbách zvítězila Demokratická strana a prezidentem byl zvolen Yun Bo-seon. Druhá republika byla po pouhém roce svržena vojenským převratem, v jehož čele stál Park Chung-hee, protože byla velmi slabá a ztrácela důvěru společnosti.<sup>9</sup>

Po tomto vojenském puči se stal prezidentem Park Chung-hee, jehož vláda byla rozdělena na vojenskou vládu a třetí a čtvrtou republiku. První etapa mezi lety 1961-1963 byla vojenská. Zaměřil se na přeměnu státu pomocí Nejvyšší rady pro přestavbu státu, nad kterou získal moc, vytvořil tajnou policii a vyhlásil stanné právo. V letech 1963-1972 probíhalo období třetí republiky. Park měl za úkol přistoupit od vojenské vlády k ústavní, posílit národní ekonomiku, boj proti komunismu a odstranit korupci. V roce 1971 vyhlásil stav ohrožení, dále v roce 1972 rozpustil všechny politické strany a útvary a vyhlásil stanné právo. Zavedl novou ústavu Jusin, která uznávala jeho diktaturu, a vyhlásil konec třetí republiky. S Parkem v čele začala i čtvrtá republika, která trvala až do roku 1979, kdy byl na Parka spáchán atentát. Po tomto incidentu se stal prezidentem Choi Kyu-ha, který vyhlásil stanné právo, ovšem ústava Jusin stále pokračovala. Prezident byl neschopný podnikat důležité kroky, proto ztrácel důvěru obyvatelstva. Probíhalo i několik demonstrací, které násilím potlačil velitel armádní bezpečnostní jednotky Chun Doo-hwan.<sup>10</sup>

Díky své moci a politickému převratu se stal Chun Doo-hwan v roce 1981 prezidentem, což byl počátek páté republiky. Jeho vláda je přirovnávána k vládě prezidenta Parka Chung-hee. Aby si lidé nemysleli, že si chce udržet moc jen pro sebe, zařadil

---

<sup>8</sup> SHIN, Hyong Sik. A Brief History of Korea. (str. 135)

<sup>9</sup> ECKERT, Carter J. Dějiny Koreje. (str. 251-260)

<sup>10</sup> Tamtéž. (str 260-272)

do ústavy omezení prezidentského místa na osm let. Konalo se mnoho studentských demonstrací a lidových hnutí. Tímto demonstranti docílili přímých prezidentských voleb v roce 1987, které vyhrál Roh Tae-woo a vznikla tak šestá republika. Roh vyhlásil osm reforem, které měly změnit dosavadní politiku země k lepšímu. Zavedl novou ústavu, která vymezila občanská a lidská práva, a rozdělila spojení mezi armádou a politikou. Prezidentské období bylo omezeno na pět let, s velkou změnou a omezením jeho pravomocí. Roh se jako první prezident po několika letech snažil o spolupráci a obnovení vztahu se Severní Koreou.<sup>11</sup>

Jeho vláda skončila v roce 1993, kdy ho nahradil prezident Kim Young-sam, který pro Koreu přinesl globalizaci a politickou demokratizaci. Dalším prezidentem se v roce 1998 stal Kim Dae-jung, jehož vláda pomohla prohloubit demokracii, zlepšit ekonomiku, dostat se z finanční krize a zlepšit vztahy s KLDK. V roce 2003 byl zvolen prezident Roh Moo-hyun, který zavedl několik reforem.<sup>12</sup> Lee Myeong-bak byl ředitelem Hyundai Construction a starostou Soulu, v roce 2008 se však stal dalším prezidentem, jehož cílem bylo zlepšení politiky a zvýšení růstu ekonomiky.<sup>13</sup>

V roce 2013 se poprvé v historii stala prezidentkou žena, Park Geun-hye. Byla to dcera bývalého prezidenta Parka Chung-hee. Ta byla ovšem odvolána ze své funkce a později i obviněna a uvězněna z důvodu korupce.<sup>14</sup> Moon Jae-in byl předsedou Demokratické strany. Vedl protesty a hnutí proti prezidentce Park Geun-hye a v roce 2017 se stal prezidentem Korejské republiky. Jeho největším cílem bylo a je sjednat mír na Korejském poloostrově a zatím se mu to poměrně daří.<sup>15</sup>

Korejská ekonomika zažila neskutečný růst v poměrně krátkém období, stala se úspěšnou hospodářskou, politickou a kulturní zemí, proto je tento převrat také nazýván jako „zázrak na řece Han“. Díky své geografické poloze spolupracovala Korea v první řadě s Japonskem a Amerikou. Dále se snažila rozvíjet vztahy s Čínou a později i s dalšími zeměmi světa.<sup>16</sup> Jihokorejskému rozvoji pomohlo také pořádání olympijských her v Soulu roku 1988, které byly úspěšné. Dále členství ve WTO a OECD zlepšilo mezinárodní postavení a prestiž státu. Především díky velké produkci v automobilovém a elektronickém průmyslu se zvýšil také export a výnosy, proto se podařilo Korejské republice překonat

---

<sup>11</sup> Tamtéž. (str. 272-279)

<sup>12</sup> SHIN, Hyong Sik. A Brief History of Korea. (str. 138-139)

<sup>13</sup> HWANG, Kyung Moon. A history of Korea. (str. 280)

<sup>14</sup> BBC News. Park Geun-hye: South Korea's first female president.

<sup>15</sup> Habib, Benjamin. La Trobe University. President Moon Jae-in's pivotal role.

<sup>16</sup> ECKERT, Carter J. Dějiny Koreje. (str. 280)

i velké překážky.<sup>17</sup> V současné době je Jižní Korea jednou z největších ekonomik světa. Je to vyspělá a svobodná země, která se stále zaměřuje na svůj ekonomický růst, modernizaci, lidská práva a ochranu životního prostředí.<sup>18</sup>

### 1.3.2 Severní Korea

Po korejské válce v roce 1953 převzal moc nad Severní Koreou bývalý odpůrce Japonska a bojovník za nezávislost Kim Il-sung.<sup>19</sup> Severní Korea se ihned po válce snažila znovu postavit na nohy. Rychlý vzestup Kim Il-sungovi moci pomohl obnovit společnost, infrastrukturu a zrychlit industrializaci. Kim se chtěl osamostatnit od Sovětského svazu a Číny. V roce 1955 představil novou ideologii Juche, neboli soběstačnost, která se stala základem pro jeho socialistickou absolutní vládu. Prohlásil: „*Pouze tehdy, když budeme vzdělávat naše lidi v dějinách vlastního boje a tradic, můžeme stimulovat jejich národní hrdost a vzbudit široké masy k revolučnímu boji.*“<sup>20</sup>

Kim Il-sung se často inspiroval vládou komunistických vůdců Stalina a Mao Ce-tunga. V roce 1959 zavedl novou měnu a orientoval se na těžký průmysl, zemědělství a vojenskou techniku. Díky tomu ekonomika velmi posílila, zvýšil se počet pracovních míst a zlepšila se celková životní úroveň.<sup>21</sup> V 90. letech probíhaly v KILDR dva programy, a to jaderný a raketový. Mezinárodní agentura pro atomovou energii chtěla od Severokorejců povolit přístup a provést kontrolu, ovšem jejich reakcí bylo odstoupení od Smlouvy o šíření jaderných zbraní. Nakonec jim byl přístup v Severní Koreji umožněn. Díky tomu se vztahy mezi severem a jihem zlepšovaly a v roce 1994 byl jihokorejský prezident pozván na setkání se svým sousedem. Toto setkání se bohužel nakonec nekonalo z důvodu smrti vůdce Kim Il-sunga, jehož příčinou byl infarkt.<sup>22</sup> Stal se nejdéle vládnoucím mužem světa.

V čele KILDR ho nahradil jeho syn Kim Jong-il. Ten si vládu užíval a vymyslel si několik výsad pro své vlastní dobro. Jedním z nich byly například soukromé jízdni pruhy nebo osobní zdravotní středisko. Když převzal vládu po svém otci, Severní Korea trpěla velkým hladomorem a ekonomickým poklesem.<sup>23</sup> Stále narůstal počet uprchlíků, což bylo také problémem jak pro domácí ekonomiku, tak i pro sousední země.<sup>24</sup> Proto byla Severní

---

<sup>17</sup> SHIN, Hyong Sik. A Brief History of Korea. (str. 139-140)

<sup>18</sup> JACKSON, Tom. Countries of the World, South Korea. (str. 5)

<sup>19</sup> SHIN, Hyong Sik. A Brief History of Korea. (str. 139)

<sup>20</sup> HWANG, Kyung Moon. A history of Korea. (str. 213-214, 218-220)

<sup>21</sup> Tamtéž.

<sup>22</sup> ECKERT, Carter J. Dějiny Koreje. (str. 309-315)

<sup>23</sup> FRENCH, Paul. North Korea, State of paranoia. (str. 84-86)

<sup>24</sup> SHIN, Hyong Sik. A Brief History of Korea. (str. 139)

Korea nucena po několika letech podepsat dohodu se Spojenými státy. Kim Jong-il se rozhodl změnit své postavení místo prezidenta na generálního tajemníka a jmenoval se i do čela Komise národní obrany, ve které zasedalo 10 zástupců z vojenství, námořnictva a letectva. Hodně se zaměřoval na armádu a vývoj vojenského vybavení. Zemřel v roce 2011 a novým vůdcem se stal jeho nejmladší syn Kim Jong-un, který následoval rodinnou tradici a ponechal v zemi komunistickou monarchii. Velkou změnou bylo, že se přesunul od vojenské politiky spíše k ekonomické a zaměřil se na nové reformy.<sup>25</sup>

Život v Severní Koreji je jiný než v jakékoli zemi. Normální obyvatelé nemají skoro žádné soukromí, protože jsou stále hlídáni a mohou si koupit jen málo produktů. Množství rýže je přidělováno podle druhu práce. Lidé v Pyongyangu dostávají mnohem více rýže a kvalitnějšího jídla než lidé na vesnicích. Nikdo nesmí cestovat do zahraničí bez povolení. Pokud je někdo chycen, je zatčen a potrestán.<sup>26</sup> Nesmí se cestovat dokonce ani uvnitř Severní Koreje bez speciálního povolení. Toto opatření má zabránit střetům lidí se stejným zájmem o opuštění země a šíření o nespokojenosti s vládou.<sup>27</sup> Dalším krokem vlády Kim Il-sunga bylo zřízení vězeňských táborů, které společně s pracovními tábory fungují v Severní Koreji dodnes. Přísným pravidlem byla také rodinná zodpovědnost. Pokud byl někdo zatčen, celá jeho rodina musela být převezena do tábora i v případě, že s incidentem neměla nic společného. Pro děti tam jsou zřízeny školy. Incidentem může být chápáno například nesouhlas s politickým vedením země. Některé rodiny žijí ve speciální zóně tábora, kde spolu mohou bydlet ve společném domě, chodit do práce a mají povoleno se volně pohybovat uvnitř této zóny.

V současné době už není tak přísný zákaz pořizovat si DVD přehrávače a občas se někomu podaří sehnat i počítač. Rádia jsou stále zakázána, ale nelegálně jsou také k dostání společně s kazetami, CD a DVD z Jižní Koreje. V rádiu lze poslouchat korejské, americké či další asijské stanice.<sup>28</sup> Sledování televizního vysílání z jiných zemí je také nelegální. Povoleny jsou pouze severokorejské stanice kontrolovány a provozovány vládou, která tak chce zabránit, aby se občané dozvěděli pravdu o okolním světě.<sup>29</sup> Dále díky letákům, ale i video a DVD přehrávačům, můžou Severokorejci vidět, jaký je opravdový svět mimo

---

<sup>25</sup> FRENCH, Paul. North Korea, State of paranoia. (str. 90-91,381, 384-386)

<sup>26</sup> LANKOV, Andrei. The real North Korea. (str. 34-40)

<sup>27</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 3)

<sup>28</sup> LANKOV, Andrei. The real North Korea. (str. 47-50)

<sup>29</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 3)

zdi KLDK a v jakém odlišném světě žijí.<sup>30</sup> Severní Korea je nejvíce izolovaná a mediálně uzavřená země na celém světě. Vše, co se děje uvnitř, je přísně tajné a zjistit nějaké zprávy je pro okolní svět téměř nemožné. Například informace o hladomoru a porušování lidských práv unikly až s příchodem uprchlíků do jiných zemí.<sup>31</sup>

## 2 Uprchlíci

### 2.1 Důvody útěku

Před rokem 1990 mělo možnost opustit Severní Koreu jen velmi malé procento uprchlíků. Většinou se jednalo o výjimky z vyšší třídy a ročně jich uniklo maximálně deset. Tito uprchlíci neměli až takový problém s asimilací v Jižní Koreji, jelikož prchali Severokorejci z vyšších tříd, kteří byli vzdělaní a sociálně přizpůsobiví. Mezi tuto elitu patřili například piloti, diplomaté nebo vojáci s velkou hodností, kteří věděli, jak obejít strážce. Po pádu Sovětského svazu se situace v Severní Koreji změnila k horšímu, protože byl pro ně hlavním zdrojem a spojencem. Nízký počet uprchlíků trval ještě do roku 1994, ale poté začal rapidně stoupat. Od poloviny devadesátých let začali přicházet i uprchlíci z nižších vrstev, pro které zapadnout do společnosti nebylo tak jednoduché. Korejská republika dříve utečence hodně podporovala, ale v současné době se začíná bát, aby to negativně neovlivnilo její vztah a dohody s KLDK.<sup>32</sup>

Severní Korea trpěla v devadesátých letech velkým hladomorem, kvůli kterému zemřelo asi 5% populace.<sup>33</sup> Utéct přes hranice do Číny, bylo téměř jedinou možností, jak přežít. Útěk je velmi riskantní a může je stát svobodu nebo život, ale pokud to nezkusí, mohla je stejně dosáhnout smrt z nedostatku přísunu jídla a pití. Lidé si kvůli severokorejské propagandě mysleli, že za hladomor můžou Spojené státy a neměli tušení, že jim jejich vlastní vedení země lže. Ovšem po několika letech důvěra slábla, díky nelegálnímu sledování zahraniční televize a poslouchání cizích stanic v rádiu. Počet utečenců se začal stále více zvyšovat. Kromě hladovění je velkým důvodem také omezování svobody. Lidé by si mohli obstarat živobytí a zlepšit kvalitu svého života, ale režim nikomu nedovoluje otevřít svůj vlastní podnik nebo něco vlastnit. Vše spadá pod kontrolu a vlastnictví státu. Kvalitnější jídlo

---

<sup>30</sup> LANKOV, Andrei. *The real North Korea*. (str. 252)

<sup>31</sup> LEE, Ahlam. *North Korean Defectors in a New and Competitive Society*. (str. 3)

<sup>32</sup> LANKOV, Andrei. *Journal of East Asian Studies* Vol. 6, No. 1. *Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea*. (str. 105, 109-111)

<sup>33</sup> GAUTHIER, Brandon K. *The Journal of East Asian Affairs* Vol. 29, No. 2. *Hope by itself is not enough: the soft power of North Korean defectors*. (str. 108)



a výrobky dostávají pouze obyvatelé z vyšších vrstev společnosti, která dokazuje svoji loajalitu. Naopak nižší třídy dostávají výrobky velmi nízké kvality, stejně jako menší možnosti na vzdělání.<sup>34</sup>

Velkým důvodem je následování rodinných příslušníků, kteří již do Jižní Koreje emigrovali a také strach z pronásledování, mučení a poprav.<sup>35</sup> Dalšími důvody mohou být například získání zaměstnání, vydělávání peněz a následná podpora rodiny, která zůstala v Severní Koreji, s pomocí zprostředkovatelů. Vznikají také organizované skupiny, které plánují utéct společně. Dříve bylo hlavní příčinou útěku hladovění, v dnešní době je to především touha po svobodě a vzdělání. Lidé, kteří žijí blízko hranic s Čínou, mají na základě možnosti sledování a poslouchání cizích televizních a rádiových stanic větší přísun nelegálních informací o okolním světě. Proto nejčastěji utíkají právě občané z těchto oblastí Severní Koreje.<sup>36</sup>

Podle průzkumu Korea Hana Foundation z roku 2017 bylo nejčastějším důvodem útěku sledování a kontrolování severokorejským režimem, a to 23,6 %. Druhým důvodem, který uvedlo 22,9 % uprchlíků, byl nedostatek jídla. Další důvody byly zajistit lepší životní podmínky pro rodinu, vydělávat více peněz a utéct a najít rodinné příslušníky, kteří již utekli do Jižní Koreje dříve.<sup>37</sup>

## 2.2 Typ a počet lidí

Před rokem 1990 utíkali ze Severní Koreje především jen vojáci, kteří nesouhlasili s režimem.<sup>38</sup> Rozdílem je také, že dříve do Jižní Koreje vstupovali hlavně jednotlivci, avšak v dnešní době přicházejí i celé rodiny Severokorejců.<sup>39</sup> Každý rok vstoupí na území Jižní Koreje mnohem více severokorejských žen než mužů. Do roku 2001 počet mužů převyšoval, ovšem od následujícího roku začalo utíkat více a více žen.<sup>40</sup> Pro ženy je jednodušší utéct do Číny hlavně díky větší mobilitě a menší míře sledování ze strany režimu, protože například pokud muž nepřijde do práce, začnou po něm okamžitě pátrat, ale žena

---

<sup>34</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (29-34)

<sup>35</sup> SECKINELGIN, Hakan. WONG, Billy. Global Civil Society 2011: Globality and the Absence of Justice. (str. 198)

<sup>36</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (29-34)

<sup>37</sup> Korea Hana Foundation.

<sup>38</sup> LEE, Woo-Yooung. KIM, Yuri. Asian Perspective Vol. 35, No. 1. North Korean Migrants: A Human Security Perspective. (str. 78)

<sup>39</sup> BIDEET, Eric. Asian Perspective Vol. 33, No. 2. Social capital and work integration of migrants: the case of North Korean defectors in South Korea. (str. 156)

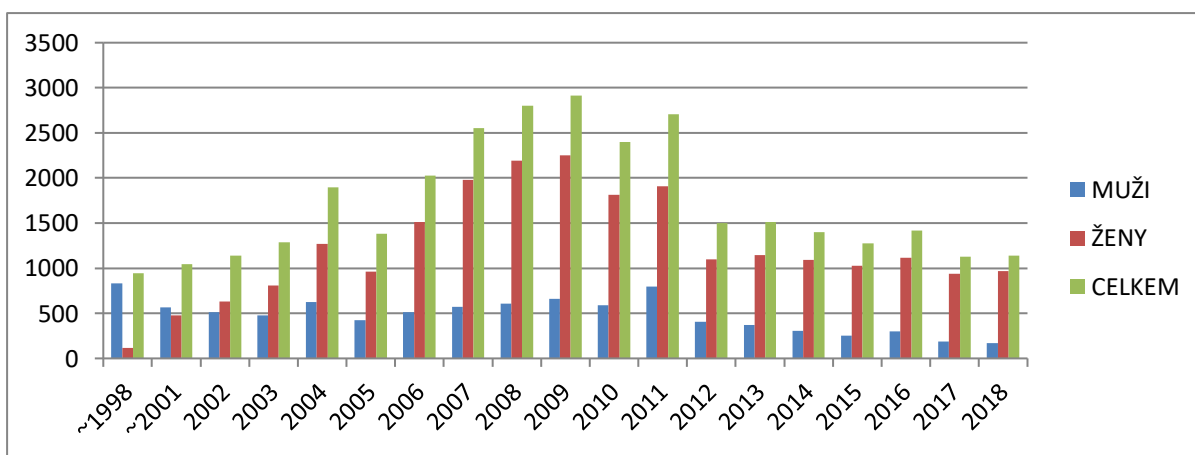
<sup>40</sup> Ministry of Unification. Policy on North Korean Defectors.

v domácnosti není tolik hlídána.<sup>41</sup> Dalším důvodem je také to, že zprostředkovatelé raději spolupracují s ženami, protože je pro ně jednodušší s nimi manipulovat. Dále je pro ženy také méně obtížné si v Číně najít práci nebo mohou využít příležitosti a vzít si čínského muže.<sup>42</sup>

Nejčastěji přechájí lidé ve věkovém rozmezí od dvaceti do čtyřiceti let, a to zejména nezaměstnaní obyvatelé nebo dělníci se základním nebo středoškolským vzděláním.<sup>43</sup> Právo na vyšší vzdělání mají pouze ti, kteří jsou příznivci severokorejského režimu a mají lepší postavení ve společnosti. Jen málo uprchlíků má nějaké obsáhlejší znalosti.<sup>44</sup>

Nyní je v Jižní Koreji přes 30 000 severokorejských utečenců. Nejvíce jich vstoupilo na území svých jižních sousedů v roce 2009, a to téměř 3 000 lidí. Podle statistik jsou nejpočetnější skupinou ženy ve věku 30 až 39 let a také nezaměstnané ženy různého věku. Naopak mezi nejméně početnou skupinu utečenců patří děti do devíti let a senioři nad 60 let. Podle zaměstnání nemají tak velkou potřebu opouštět svou zemi umělci a sportovci. Vysoké vzdělání má pouze asi 3 500 imigrantů, ostatní nemají vzdělání žádné nebo maximálně středoškolské.<sup>45</sup>

Po smrti Kim Jong-Ila, kdy převzal vládu jeho syn Kim Jong-Un, se počet uprchlíků rapidně snížil, a to hlavně z důvodu většího zabezpečení hranic v podobě monitorovacího systému a oplocení a také zvýšení počtu bezpečnostní stráže.<sup>46</sup>



Graf č. 1: Počet vstupů severokorejských uprchlíků na území Jižní Koreje

<sup>41</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 35)

<sup>42</sup> SECKINELGIN, Hakan. WONG, Billy. Global Civil Society 2011: Globality and the Absence of Justice. (str. 198)

<sup>43</sup> Ministry of Unification. Policy on North Korean Defectors.

<sup>44</sup> LANKOV, Andrei. The real North Korea. (str. 98)

<sup>45</sup> Ministry of Unification. Policy on North Korean Defectors.

<sup>46</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 39)

### 2.3 Další emigrace a reemigrace

Severokorejští uprchlíci většinou chtějí utéct a usídlit se v Jižní Koreji než v jiné zemi, protože mají stejnou historii, kulturu, jazyk a další aspekty. Ovšem někdy je to pro ně spíše nevýhodou a dochází k ostrakizaci.<sup>47</sup> Okolo 10 % uprchlíků proto emigruje z Jižní Koreje do jiných zemí. Jihokorejce to netěší, jelikož opouští zemi po přijetí podpory a příspěvků. Některé politické skupiny to dokonce berou jako příležitostní zradu. Důvodem další emigrace je především diskriminace a špatná asimilace do jihokorejské společnosti.<sup>48</sup>

V jiných zemích se také setkávají s diskriminací a špatným zacházením, avšak v Jižní Koreji toto chování pociťují ve větší míře a psychicky je to ovlivňuje víc než například v Americe, kde žije mnoho kulturně odlišných lidí.<sup>49</sup> Větší překážkou v jiných zemích může být jazyk a osamělost v cizím prostředí a také strach o rodiny v Severní Koreji, od kterých se ještě více oddálili. I přesto, že je Korea rozdělena, Jižní Korea je jim bližší, protože mají stejný historický původ. Dalším důvodem je strach, že je Korejská republika nedokáže uchránit před režimem a budou se muset vrátit zpět. Proto se snaží utíkat do vzdálenějších zemí, aby tomu zabránili. V jiných zemích jim také nabízí lepší příspěvky a sociální zabezpečení. Mohou mít větší příležitosti pro sebe a své děti v oblasti vzdělání a tím i lepší práci. Nejvíce uprchlíků emigruje hlavně do Velké Británie, Německa, Kanady nebo také do Ameriky.<sup>50</sup>

Někteří uprchlíci se dokonce vracejí zpět do Severní Koreje. Tito Severokorejci jsou tak obviněni ze špionáže nebo je to chápáno jako návrat kvůli rodině.<sup>51</sup> Cítí se totiž provinile, že opustili své příbuzné.<sup>52</sup> Severokorejská televize vysílá pravidelně rozhovory s uprchlíky, kteří se vrátili. V těchto pořadech se přiznávají k útěku, prosí o odpuštění a říkají, proč toho litují. Tvrdí, že byli v Jižní Koreji diskriminováni a neměli šanci najít si dobrou práci, i když v Severní Koreji měli lepší kariéru. Tímto se snaží přesvědčit ostatní obyvatele o tom, že Severní Korea je pro ně díky ekonomickému vývoji lepší než jiné země.<sup>53</sup> Vláda v Severní Koreji těmto uprchlíkům slibuje, že když vystoupí v televizi a budou o Jižní Koreji mluvit

---

<sup>47</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 108)

<sup>48</sup> CHUNG, Byung-Ho. Urban Anthropology and Studies of Cultural Systems and World Economic Development Vol. 43, No. 4. North Korean Refugees As Penetrant Transnational Migrants. (str. 340-341)

<sup>49</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 109-112)

<sup>50</sup> Tamtéž.

<sup>51</sup> CHUNG, Byung-Ho. Urban Anthropology and Studies of Cultural Systems and World Economic Development Vol. 43, No. 4. North Korean Refugees As Penetrant Transnational Migrants. (str. 348-351)

<sup>52</sup> LEE, Woo-Yooung. KIM, Yuri. Asian Perspective Vol. 35, No. 1. North Korean Migrants: A Human Security Perspective. (str. 78)

<sup>53</sup> CHUNG, Byung-Ho. Urban Anthropology and Studies of Cultural Systems and World Economic Development Vol. 43, No. 4. North Korean Refugees As Penetrant Transnational Migrants. (str. 348-351)

negativně, obstarají jim lepší bydlení a život. Ovšem po této propagandě se stává, že je vrátí k jejich starému životu, jaký měli, než utekli nebo je dokonce zavřou do politických a pracovních táborů. Není znám přesný počet uprchlíků, kteří se vrátili zpět do Severní Koreje, ale například v roce 2013 je potvrzených 13 utečenců, kteří se objevili v severokorejské televizi. Jsou i situace, kdy se uprchlíci po reemigraci vrátili znovu do Jižní Koreje. V roce 2013 byly zaznamenány 3 takové případy.<sup>54</sup>

## 2.4 Prominentní uprchlíci

Nejnámějším prominentním a nejvýše postaveným severokorejským uprchlíkem byl Hwang Jang-yop. Byl jedním z nejmocnějších úředníků, který se podílel na tvorbě Juche ideologie a byl důvěrným rádcem Kim Jong-ila.<sup>55</sup> Hlavní důvod, proč se Hwang rozhodl utéct ze Severní Koreje, byl rozdílný pohled na vedení země. Pomáhal sice s Juche ideologií, ovšem jeho záměr byl jiný než ten, který měl Kim Jong-il. V roce 1997, když se vracel z Tokia přes Čínu, navštívil v Pekingu jihokorejskou ambasádu.<sup>56</sup> I přes protesty ze Severní Koreje mu na ambasádě pomohli dostat se do Jižní Koreje. Hwang na severu zanechal rodinu. Jeho žena a dcera údajně spáchali sebevraždu a jeho další dcera, syn a vnoučata byli posláni do pracovních táborů.<sup>57</sup> Žil v Soulu pod vládní ochranou, jelikož se bál, že se mu budou chtít pomstít. Dva Severokorejci, kteří se vydávali za uprchlíky, byli odhaleni Národní zpravodajskou službou a odsouzeni na 10 let odnětí svobody za pokus o atentát na Hwanga.<sup>58</sup> Hwang si v Soulu našel novou ženu, se kterou měl jednu dceru.<sup>59</sup> Psal knihy, ve kterých se zaměřoval hlavně na Severní Koreu a její ideologii, dělal také proslovy a byl členem aktivistických skupin. Zemřel v roce 2010 na infarkt.<sup>60</sup>

---

<sup>54</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 75-78)

<sup>55</sup> MCDONALD, Mark. NY Times. Senior North Korean Defector Dies.

<sup>56</sup> KIRK, Donald. CS Monitor. Top North Korea defector Hwang Jang-yop eulogized as a hero in South Korea.

<sup>57</sup> MCDONALD, Mark. NY Times. Senior North Korean Defector Dies.

<sup>58</sup> The Guardian. North Korean defector Hwang Jang-yop dies at 87.

<sup>59</sup> KIRK, Donald. CS Monitor. Top North Korea defector Hwang Jang-yop eulogized as a hero in South Korea.

<sup>60</sup> MCDONALD, Mark. NY Times. Senior North Korean Defector Dies.



*Obrázek č. 2: Hwang Jang-Yop*

Neobvyklým uprchlíkem je umělec Kim Cheol-woong, který pochází z prominentní severokorejské rodiny. Vystudoval Hudební a taneční univerzitu v Pyongyangu a následně studoval 4 roky v Moskvě. V Rusku poznal hudbu, kterou nikdy předtím neměl šanci v Severní Koreji slyšet. Zalíbila se mu skladba *A Comme Amour*, kterou složil francouzský skladatel Richard Clayderman.<sup>61</sup> Když se vrátil zpět do Severní Koreje, rozhodl se, že tuto píseň zahraje své přítelkyni a požádá ji tak o ruku. Někdo šel však kolem jeho domu a zaslechl, že hraje cizí skladbu a nahlásil to. Kim se musel podrobit výslechu a napsat omluvu na deset stran. Po tomto incidentu začal přemýšlet o tom, jestli opravdu chce žít v takové zemi. Vzpomínal, jak špatně lidé mluvili o Severní Koreji v Rusku, a uvědomil si, že raději uteče a bude žít ve svobodné zemi. Jeho hlavním důvodem k útěku tedy nebyl politický režim, ale touha po hudbě, kterou chtěl hrát.<sup>62</sup>

V roce 2001 ukradl peníze rodičům a utekl do Číny.<sup>63</sup> V Číně pracoval jako pomocník na farmě a také jako chatař v horách. Potkal dalšího severokorejského uprchlíka, který mu řekl o nedalekém kostele, ve kterém je klavír. Vydával se za Jihokorejce, který neumí mluvit plynule čínsky. Dostal nabídku hrát v tomto kostele pravidelně a lidé ho obdivovali. Po nějaké době získal možnost odcestovat do Jižní Koreje. Našel si ženu, se kterou měl děti a získal tak novou rodinu. Stal se úspěšným světovým klavírním umělcem. Pro pomoc uprchlíkům založil charitu, která je zaměřena na vzdělání mladých utečenců a také orchestr

---

<sup>61</sup> LAFF, Michael. Kore. Concert Pianist Kim Cheol Woong is Not Your Typical North Korean Defector.

<sup>62</sup> LENTATI, Sara. BBC. Interrogated for playing the wrong tune.

<sup>63</sup> LAFF, Michael. Kore. Concert Pianist Kim Cheol Woong is Not Your Typical North Korean Defector.

Arirang Youth, kde učí jihokorejské i severokorejské děti.<sup>64</sup> Po tom, co Kim utekl ze Severní Koreje, jeho otec onemocněl a zemřel. Jeho matka následovala svého syna a s jeho pomocí se díky zprostředkovatelům také dostala do Jižní Koreje, kde učí jazyky na univerzitě Hanyang.<sup>65</sup>

### 3 Překážky

#### 3.1 Kulturní a jazykové rozdíly

I přes veškerou pomoc od státu v podobě výcviků a příspěvků, není pro Severokorejce jednoduché se do společnosti začlenit. Musí se vyrovnat s kulturními, ekonomickými a jazykovými rozdíly, které jim překáží v hledání práce i v dobrém pracovním výkonu.<sup>66</sup> Ústav práce provedl v roce 2004 průzkum o tom, jaké jsou největší překážky Severokorejců v zaměstnání a zjistili pět hlavních problémů. Nejčastější odpovědí a to 46,3 % bylo, že práce, kterou dělají, nevyhovuje jejich schopnostem. Dalších 40,3 % reagovalo, že jejich budoucnost v této práci je nejasná. 37,3 % účastníků řeklo, že pro tuto práci nemají dostatečné dovednosti. Diskriminaci jako problém uvedlo 26,9 % a nedostačující příjem 20,9 %.<sup>67</sup>

Severokorejští uprchlíci nejsou zvyklí na rivalitu, proto neumí bojovat o pracovní místo a prosazovat se ve společnosti. Neumí se sami pořádně rozhodovat a stát si za svým rozhodnutím, protože v Severní Koreji nikdy nemohli dělat to, co opravdu chtěli, nebo říct svůj vlastní názor. I když v Jižní Koreji mohou žít svobodně a dělat vlastní rozhodnutí, není to pro ně jednoduché. Velkou překážkou jsou jazykové rozdíly. Obě země sice používají korejský jazyk, ovšem po tolika letech, kdy jsou rozděleny, vzniklo mnoho rozdílů jak v terminologii, tak ve výslovnosti.<sup>68</sup> Například Jihokorejci si z angličtiny převzali hodně slov, která Severokorejci neznají, protože anglicky neumí a používají stále zastaralé původní výrazy.<sup>69</sup> Rozdíly v jazyce, především slova převzatá z angličtiny, jim také brání ve vykonávání práce. I pro utečence, kteří vystudovali vysokou školu v Severní Koreji a jsou

---

<sup>64</sup> LENTATI, Sara. BBC. Interrogated for playing the wrong tune.

<sup>65</sup> LAFF, Michael. Kore. Concert Pianist Kim Cheol Woong is Not Your Typical North Korean Defector.

<sup>66</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 60)

<sup>67</sup> LANKOV, Andrei. Journal of East Asian Studies Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 122)

<sup>68</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 60)

<sup>69</sup> LANKOV, Andrei. Journal of East Asian Studies Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 122)

zaměření na určitou profesi, je jazyk v Jižní Koreji velkou překážkou.<sup>70</sup>

### 3.2 Názory Jihokorejců a diskriminace

Po korejské válce byli uprchlíci přijati do společnosti lépe s velkou podporou a jako hrdinové, kteří unikli před severokorejským režimem. Byli uznáváni za odvahu bojovat za svou svobodu a pro Jižní Koreu měli velkou cenu, protože jim předávali informace o Severní Koreji. V dnešní době je pro ně integrace mnohem složitější, protože přicházejí Severokorejci z nižších vrstev s menším vzděláním a ve větším počtu osob než v období po korejské válce.<sup>71</sup> Jihokorejci se tak na ně občas dívají se znepokojením a zklamáním. Po setkání s některými uprchlíky tvrdí, že jsou neslušní, sobečtí a neochotní jim s něčím pomoci, i když jim oni předtím pomohli.<sup>72</sup>

Obyvatelé Jižní Koreje kritizují uprchlíky ze dvou hlavních důvodů. Prvním je, že stát plýtvá penězi, které obyvatelé platí na daních, a dává je na podporu utečencům.<sup>73</sup> Jihokorejci prohlašují mnoho tvrzení, mezi která patří: „*Příspěvky pro uprchlíky jsou příliš vysoké.*“, „*Naše peníze na daních jdou na uprchlíky.*“, „*Uprchlíci sami daně platit nemusí.*“, „*Uprchlíci se často zaplétají do trestných činností.*“, „*Mezi uprchlíky jsou agenti.*“, „*Jen nepoužitelní lidé utíkají ze Severní Koreje.*“, „*Co máme z toho, že je přijímáme?*“ a mnoho dalších.<sup>74</sup> Druhým důvodem je odsuzování za ponechání rodinných příslušníků v KLDK na úkor vlastní svobody. Lidé sice mají nějaký všeobecný přehled o Severní Koreji, ale nejspíš se nedokážou přesně vžít do situací, kterými si uprchlíci procházeli.

Někteří je také napadají, že jsou špehové a komunisti. Občas se může stát, že severokorejský špión pronikne na území Jižní Koreje a vydává se za uprchlíka, ovšem nemůžou takto podezřívát nevinné Severokorejce na jihokorejském území, protože se jich takové osočení může dotknout. Problém v příspěvcích vidí také lidé s nízkým příjmem, protože sami moc peněz od státu nedostávají, i když musí platit daně. Je tak pro ně nespravedlivé, že Severokorejci získávají peněžní prostředky na bydlení a další životní potřeby, i když jsou od placení daní osvobozeni. Uprchlíci se dále také mohou dostat

---

<sup>70</sup> KIM, Jih-Un. JANG, Dong-Jin. Asian perspective Vol. 31, No. 2. Aliens among brothers? The status and perception of North Korean refugees in South Korea. (str. 12)

<sup>71</sup> BIDE, Eric. Asian Perspective Vol. 33, No. 2. Social capital and work integration of migrants: the case of North Korean defectors in South Korea. (str. 167,173)

<sup>72</sup> LANKOV, Andrei. Journal of East Asian Studies Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 124)

<sup>73</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 63-64)

<sup>74</sup> LANKOV, Andrei. Journal of East Asian Studies Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 125)

do konfliktu s příznivci komunismu a Severní Koreje.<sup>75</sup> Podle průzkumu z roku 2017, kterého se účastnilo 26 430 Severokorejců, bylo zjištěno, že 23,1 % se setkala s diskriminací, zbylých 76,9 % odpovědělo, že se s tímto negativním přístupem nesetkalo.<sup>76</sup>

### 3.3 Psychické problémy

V Severní Koreji, i během útěku přes Čínu do Jižní Koreje, si utečenci prochází strašnými životními situacemi, jako je obtěžování, zneužívání, týrání a zanedbávání. Proto jsou skoro všichni diagnostikováni PTSP neboli posttraumatickou stresovou poruchou. Někteří z nich také trpí dalšími psychologickými problémy, jako jsou například úzkost, strach z neisté budoucnosti, pocit viny vůči rodině, která zůstala v KLDK nebo krize identity. Tyto problémy mají negativní vliv na jejich začleňování do nové společnosti.

Na tyto nemoci má také špatný vliv nebo je může dokonce i vyvolat diskriminace a kulturní nepřizpůsobitelnost.<sup>77</sup> Uprchlíci často skrývají svou identitu především v práci, škole a na dalších veřejných místech, kam pravidelně chodí. Bojí se totiž diskriminace a předsudků ze strany Jihokorejců. Mají strach se přátelit s uprchlíky žijícími ve stejné lokalitě, aby nebyla jejich identita prozrazena. Severokorejci se celkově vyhýbají společnosti. Ovšem najdou se i tací, kteří využívají své minulosti a stali se slavnějšími díky příběhům a odhalování informací ze Severní Koreje prostřednictvím různých médií.<sup>78</sup>

Psychicky zasaženou skupinou jsou také studenti. Jelikož v Severní Koreji a v Číně neměli pravidelný přísun jídla a pití, nemohli se ani správně vyvíjet, proto je jejich stavba těla v porovnání s Jihokorejci o dost menší a drobnější. Studenti se tak setkávají s šikanou nebo se společenským vyloučením, proto se raději snaží utajit svůj původ, což jim způsobuje depresi.<sup>79</sup> Rozdíl mezi věkem a znalostní úrovní jim přináší další psychické potíže, protože musí být ve třídě s žáky, kteří jsou například o dva až tři roky mladší.<sup>80</sup> Studenti do 24 let navštěvují převážně speciální školy. Utečenci nad 24 let se vzdělávají samostatně doma, i pokud se jedná o celé základní a střední vzdělání, a podstupují národní zkoušky, po kterých mohou pokračovat ve studiu na vysoké škole.<sup>81</sup>

---

<sup>75</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 63-64)

<sup>76</sup> Korea Hana Foundation.

<sup>77</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 68)

<sup>78</sup> CHUNG, Byung-Ho. Urban Anthropology and Studies of Cultural Systems and World Economic Development Vol. 43, No. 4. North Korean Refugees As Penetrant Transnational Migrants. (str. 340)

<sup>79</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 68)

<sup>80</sup> LANKOV, Andrei. Journal of East Asian Studies Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 122)

<sup>81</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 68)



### 3.4 Finanční potíže

Většina uprchlíků má velké dluhy, které jsou povinni splácet. Nejdřív musí vrátit peníze zprostředkovatelům, kteří jim pomohli s celým útekem. Tito makléři jsou většinou napůl Korejci a napůl Číňani a mají přístup do Severní Koreje. Částky se liší podle času, který zprostředkovatel vynaložil na vymyšlení únikového plánu, podle únikových cest nebo podle jeho požadavků a pohybují se zhruba od 50 000 do 300 000 korun českých.<sup>82</sup> Platí to většinou rodiny, které již žijí v Jižní Koreji nebo v jiných lépe prosperujících zemích. Často se tedy jedná o „řetězové zběhnutí“, kdy například jeden člen rodiny uteče do Jižní Koreje a až vydělá nějaké peníze, zaplatí zprostředkovatelům, aby pomohl přivést dalšího příbuzného. Ten poté pracuje a opět zaplatí za dalšího člena rodiny a takto to pokračuje, dokud se jim nepodaří přesunout celou rodinu do Korejské republiky.<sup>83</sup>

Na splacení prvotních dluhů používají příspěvky od jihokorejské vlády, ale potom nemají peníze pro uspokojování lidských potřeb. Stejně tak i studenti, kteří mají školné hrazené, musí chodit na brigády a vydělávat si peníze na jídlo a bydlení. Někdy je pro ně těžké zvládat školu i práci zároveň, což se může stát příčinou, že do školy chodí málo nebo úplně chodit přestanou. Uprchlíci se také snaží posílat přes prostředníky peníze svým rodinám do Severní Koreje. Někteří zprostředkovatelé chtějí po svých klientech splatit dluh nelegálně. Například nutí severokorejské ženy, aby jim dluh splatily sexuálním uspokojením místo peněžními prostředky nebo je donutí pracovat v nevěstinci a berou si jejich vydělané příjmy.<sup>84</sup>

Uprchlíci ze Severní Koreje se často stávají obětmi finančních podvodů a zločinů. Počet podvedených a výše peněz, o které uprchlíci přicházejí, je mnohem vyšší než u běžných případů, kdy jsou obětmi Jihokorejci.<sup>85</sup> Podvodníci je přimějí investovat peníze, které dostali od vlády jako státní příspěvky pro zabydlení, do jejich falešných společností. Pro podvodníky jsou snadným cílem, protože neznají zákony Jižní Koreje a nemají zkušenosti v kapitalistické společnosti. Často důvěřují lákavým slovům, že když investují hodně peněz, budou brzy bohatí.<sup>86</sup>

---

<sup>82</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 74-75)

<sup>83</sup> LANKOV, Andrei. Journal of East Asian Studies Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 115-116)

<sup>84</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 74-75)

<sup>85</sup> KIM, Jih-Un. JANG, Dong-Jin. Asian perspective Vol. 31, No. 2. Aliens among brothers? The status and perception of North Korean refugees in South Korea. (str. 20)

<sup>86</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 63)

#### 4 Podpora v Jižní Koreji

Uprchlíci ze Severní Koreje musí nejprve utéct do Číny, kde si potřebují vydělat další peníze, aby se mohli dostat do Jižní Koreje.<sup>87</sup> Další možností, jak se tam dostat, je utéct přes Čínu do další země, která kontaktuje Soul o přijetí uprchlíků, a ti jim dále pomůžou s přesunem do Jižní Koreje.<sup>88</sup> Během této dlouhé a nebezpečné cesty si prochází mnoha těžkými chvílemi. Zažívají ponižování, špatné podmínky, zneužívání, ztrátu rodinných příslušníků nebo přátel a obrovský strach ze zadržení a uvěznění nebo zabití.<sup>89</sup> Severokorejci očekávají po příchodu do Jižní Koreje hlavně svobodu a finanční přilepšení, avšak k tomu potřebují vydělávat hodně peněz. Většina uprchlíků se řadí do nižší společenské vrstvy a musí se vyrovnávat s ekonomickými překážkami.<sup>90</sup> Jsou stále poznamenáni špatnými zkušenostmi, které cestou zažili, a ze života v Severní Koreji. Některým se podaří úspěšně přizpůsobit a žijí tak spokojený život, ovšem najdou se i tací, kteří bohužel nemají takové štěstí a raději by se vrátili zpět do své původní země.

Prvním krokem po vstupu severokorejského uprchlíka na území Korejské republiky je zjištění, zda se opravdu jedná o utečence nebo jestli nebyl ze Severní Koreje vyslán jako tajný agent. Tuto práci má na starost Národní zpravodajská služba a vyšetření trvá přibližně měsíc v izolovaném prostředí. Agenti se tváří jako normální uprchlíci a bývají vysláni, aby splnili nějaké úkoly jako je například zabít uprchlíky, kteří šíří pravdivé a špatné informace o severokorejském režimu nebo aby splnili nějaké další tajné úkoly. Pokud je výsledek kladný a jedná se o normálního člověka, který touží po svobodě, pošlou ho do vzdělávacího a integračního centra Hanawon.<sup>91</sup> Severokorejští uprchlíci mají také oproti jiným menšinám v Jižní Koreji velkou výhodu, jelikož ihned po příjezdu získávají jihokorejské občanství.<sup>92</sup> Podle průzkumu Korea Hana Foundation z roku 2017 je se životem v Jižní Koreji spokojeno 73,6 % uprchlíků. Nejčastějšími důvody jsou svobodný život, možnost práce a mzdy, lepší ekonomika státu, lepší budoucnost pro děti a šťastný život s rodinou. Naopak pouze 3,7 % Severokorejců je v Jižní Koreji nespokojených. Příčinou je odloučení od rodiny, která zůstala v Severní Koreji, diskriminace a předsudky, soutěživost,

---

<sup>87</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 51-52)

<sup>88</sup> LANKOV, Andrei. Journal of East Asian Studies Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 115-116)

<sup>89</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 51-52)

<sup>90</sup> KIM, Jih-Un. JANG, Dong-Jin. Asian perspective Vol. 31, No. 2. Aliens among brothers? The status and perception of North Korean refugees in South Korea. (str. 8)

<sup>91</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 51-52)

<sup>92</sup> CHUNG, Byung-Ho. Urban Anthropology and Studies of Cultural Systems and World Economic Development Vol. 43, No. 4. North Korean Refugees As Penetrant Transnational Migrants. (str. 335)

ekonomické obtíže a překážky při integraci do společnosti.<sup>93</sup>

#### 4.1 Příspěvky

Uprchlíci nemají skoro žádné osobní věci a finanční prostředky, když přijdou do Jižní Koreje. Spoléhají se tedy pouze na příspěvky a pomoc od jihokorejského státu.<sup>94</sup> Příspěvky, které Severokorejci dostávají, nejsou brány jako humanitární pomoc, ale jako součást dědictví po studené válce. Uprchlíci jsou bráni jako oběti socialismu. Po vstupu do Jižní Koreje je čekají výslechy, ale následně také uvítací obřad.<sup>95</sup> Podle údajů Ministerstva pro sjednocení poskytuje Jižní Korea po propuštění z centra Hanawon uprchlíkům příspěvky na pět základních kategorií.

První kategorie zahrnuje finance, které jsou pro Severokorejce potřebné na počátku pro domácnost. Tato částka se pohybuje okolo 140 000 Kč. Částka byla dříve vyšší, ovšem pro podporu samostatnosti a výdělečné schopnosti, byla snížena o téměř 50 %. Dále v této kategorii stát přispívá uprchlíkům, kteří navštěvují odborné výcvikové programy. Pokud účastník programu odchodí méně než 500 hodin, žádné peníze nedostane. Za každých dalších 120 hodin ve výcviku, po splnění 500hodinové lhůty, získá od státu přibližně 4 000 Kč. Maximální doba výcviku je 1 220 hodin, nejvíce tedy může uprchlík obdržet téměř 24 000 Kč. Zájem o výcviky a tyto příspěvky narůstá a motivuje tak Severokorejce, aby se učili novým věcem a našli tak lepší zaměstnání.<sup>96</sup> Podle statistiky v roce 2017 se odborných programů zúčastnilo 51,6 % uprchlíků z 26 430 respondentů. Nejčastěji se jednalo o informační a komunikační oblast, služby v potravinovém a módním průmyslu nebo práce v kancelářích a účetnictví.<sup>97</sup>

Stejně tak můžou získat odměny za odborné výcviky, které trvají rok a jsou specializované na technologie a povolání v inženýrství. Odměna za absolvování výcviku a získání certifikátu je ve výši 40 000 Kč. Uprchlíci také získávají peníze za to, že vydrží na stejném pracovním místě. Minimální doba je půl roku, kdy obdrží okolo 50 000 Kč a čím déle pracují na stejném místě, tím více příspěvků mohou získat. Nejvíce však mohou dostat 130 000 Kč za udržení pracovního místa po dobu tří let. Tato kategorie také zahrnuje podporu pro seniory nad 60 let, kteří dostávají okolo 140 000 Kč. Dále také psychicky nebo

---

<sup>93</sup> Korea Hana Foundation.

<sup>94</sup> LANKOV, Andrei. *Journal of East Asian Studies* Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 117)

<sup>95</sup> CHUNG, Byung-Ho. *Urban Anthropology and Studies of Cultural Systems and World Economic Development* Vol. 43, No. 4. North Korean Refugees As Penetrant Transnational Migrants. (str. 337)

<sup>96</sup> LEE, Ahlam. *North Korean Defectors in a New and Competitive Society*. (str. 97-101)

<sup>97</sup> Korea Hana Foundation.

fyziicky postižení uprchlíci obdrží od státu příspěvky, kdy se částka pohybuje od 70 000 Kč do 300 000 Kč podle závažnosti nebo také pacienti hospitalizovaní na déle než 3 měsíce se závažnou nemocí, dostávají měsíčně přibližně 15 000 Kč. Každý ovšem může zažádat o příspěvek pouze z jedné kategorie, mezi něž patří podpora seniorů, postižených nebo hospitalizovaných. Okolo 72 000 Kč dává stát také rodině, která má pouze jednoho z rodičů a dítě mladší než 13 let.<sup>98</sup>

Druhá kategorie se týká příspěvků na bydlení. Jak již bylo zmíněno, uprchlíci dostávají na počátku přibližně 140 000 Kč pro domácnost. Stát jim také přispívá dalších asi 260 000 Kč na zabydlení. Po dokončení výcviku v centru Hanawon, Ministerstvo pro sjednocení dále utečencům pomáhá se získáním nového bydlení. Nejčastěji chtějí žít v Soulu, ovšem sehnat bydlení v hlavním městě není tak jednoduché, protože počet obyvatel je vyšší než počet dostupných míst k bydlení.<sup>99</sup> Ubytování poskytnuté od státu je situováno po celé Jižní Koreji. Stát nechce, aby byli všichni na jednom místě, protože se bojí, aby společně nevytvářeli politické organizace a skupiny. Ovšem i ti, kteří jsou umístěni do různých regionů, se dříve nebo později stěhují do Soulu. Nejvíce Severokorejců žije v části Yangcheon, kde stále bydlí v pronajatých bytech poskytnutých vládou.<sup>100</sup> Podle průzkumu Korea Hana Foundation z roku 2017 žije 66 % uprchlíků v bytech poskytnutých centrem Hanawon. Dalších 17,4 % Severokorejců žije v pronajatých bytech, které vlastní někdo jiný a 10,9 % uprchlíků má své vlastní bydlení. Pouze 2,1 % žije u příbuzných nebo známých a 2 % na ubytovnách.<sup>101</sup> Třetí kategorií je zaměstnání. Stejně jako Ministerstvo pro sjednocení, tak i Ministerstvo práce přispívá uprchlíkům, kteří se účastní odborných výcviků. Peníze jim poskytuje měsíčně, a to v rozmezí 400 až 2 000 Kč. Stát přispívá i zaměstnavatelům ve výši poloviny mzdy zaměstnance, pokud zaměstnají Severokorejce, který tam musí vydržet pracovat nejméně 3 roky. Částka se pohybuje okolo 14 000 Kč. Ministerstvo práce utečencům nabízí služby úředníků pro bezpečnost práce ve více než padesáti centrech. Tito úředníci s nimi konzultují jejich pracovní možnosti, pomáhají jim práci hledat a také získat.<sup>102</sup>

Ve čtvrté kategorii se jedná o příspěvky na sociální péči. Tato kategorie se dále dělí na sociální zabezpečení a podporu vzdělání. Sociální zabezpečení zahrnuje měsíční

---

<sup>98</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 97-101)

<sup>99</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 101-103)

<sup>100</sup> CHUNG, Byung-Ho. Urban Anthropology and Studies of Cultural Systems and World Economic Development Vol. 43, No. 4. North Korean Refugees As Penetrant Transnational Migrants . (str. 338)

<sup>101</sup> Korea Hana Foundation.

<sup>102</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 101-103)

příspěvky pro domácnost. Po odchodu z centra Hanawon dostávají příspěvky všichni uprchlíci, ovšem po šesti měsících je mohou obdržet pouze ti, kteří se účastní pracovních programů. Peníze mohou získat uprchlíci, kteří mají nízkou životní úroveň a výše příspěvků se liší podle počtu lidí v domácnosti a výše měsíčního příjmu. Částka se tedy pohybuje za jednu až sedm osob od 11 000 Kč do 48 000 Kč na měsíc. Pokud má domácnost více než sedm členů, přidává se za každého dalšího asi 5 000 Kč. Každá domácnost vždy dostane peníze pro jednu osobu navíc, než kolik jich opravdu společně žije. Pro tyto uprchlíky jsou také speciálně upravené poplatky za zdravotní péči. Výše poplatků se liší podle jejich finanční situace. Například pokud jsou příjemci minimální mzdy první třídy, nemusí za zdravotní péči platit téměř nic. Severokorejští uprchlíci, kteří při vstupu do Jižní Koreje mají nad 50 let a méně než 60 let si dále mohou zažádat o speciální důchodové příspěvky.<sup>103</sup> Stát také podporuje Severokorejce ve vzdělávání. Pomáhá jim s přijetím na školy a přispívá nebo hradí školné a výdaje spojené se vzděláním.<sup>104</sup> Toto téma je dále rozebíráno v kapitole Vzdělání.

Do páté a poslední kategorie patří takzvaní pomocníci. Dělí se na dvě skupiny. První skupinou jsou asistenti. Každé domácnosti jsou přiděleni jeden nebo dva asistenti, kteří jim pomáhají s přizpůsobením se do společnosti v jejich novém místě bydliště a se začleněním do místní komunity. Druhou skupinou jsou bezpečnostní pracovníci, kteří mají na starost ochranu uprchlíků. Poskytují jim pracovní poradenství, pomáhají jim s administrativními povinnostmi a chrání je před nebezpečím. Uprchlíci také ve svém novém místě bydliště navštěvují třítydenní regionální vzdělávací program.<sup>105</sup>

## 4.2 Práce

Po výcviku v centru Hanawon čelí Severokorejci obrovskému kulturnímu šoku, když začínají svůj nový život v reálném světě. Někteří pokračují ve vzdělávání, jiní zase hledají práci, ovšem konkurence na trhu práce je veliká a ze začátku všichni potřebují peníze, aby překonali ekonomické rozdíly.<sup>106</sup> Jihokorejská vláda nabízí profesní poradenství a až šesti měsíční odborný přípravný program. Aby přilákala dostatek zájemců, poskytuje jim vláda v průběhu programu peníze na ubytování, jídlo a dopravu. Tento výcvik není až tak efektivní, jelikož po dokončení tréninku našlo práci pouze 15,1 % uprchlíků. Proto většina

---

<sup>103</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 104-107)

<sup>104</sup> LANKOV, Andrei. The real North Korea. (str. 256-257)

<sup>105</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 104-107)

<sup>106</sup> SECKINELGIN, Hakan. WONG, Billy. Global Civil Society 2011: Globality and the Absence of Justice. (str. 198-199)

z nich raději hledá práci přes sociální sítě nebo osobně.<sup>107</sup> Severokorejci jsou nuceni přijímat i práci, kterou Jihokorejci odmítají, protože je špinavá, těžká a nebezpečná a berou to jako diskriminaci. Většina z nich nevydrží v jednom zaměstnání déle než 6 měsíců.<sup>108</sup>

Při hledání práce není rozdíl mezi uprchlíky, kteří se účastní přípravného programu a uprchlíky, kteří rovnou hledají práci sami. Většinou mají stejné podmínky i šance. Poptávka po práci se liší podle pohlaví. Muži mají zájem především o fyzickou práci, jako je svařování, údržba vozů, práce na stavbě a se stroji a další mužské práce. Naopak ženy chtějí pracovat zejména v kadeřnických nebo kosmetických salónech, kuchyni, účetní kanceláři nebo jako švadleny.<sup>109</sup> Ze všech kategorií je nejjednodušší najít si práci pro muže jakéhokoli věku, protože jich do Jižní Koreje přichází méně než žen<sup>110</sup>, ale také to není tak těžké pro ženy středního věku. Mladší muži a ženy do třiceti let nejprve studují a až později si hledají práci na plný úvazek. Ovšem těm, kteří nestudují, chybí praxe a zkušenosti, proto pro ně není jednoduché práci najít.

Většinou spíše nachází práci v menších podnicích ve výrobě.<sup>111</sup> Podle statistik Ministerstva pro sjednocení z roku 2004 bylo zjištěno, že 46,5 % uprchlíků bylo zařazeno do skupiny ostatní, kam patří například studenti nebo ženy v domácnosti. Dalších 41 % pracovali jako dělníci v podnicích nebo v zemědělství. Do 4,6 % byli zahrnuti pracovníci ve službách a pouze 2,8 % byli takzvaní profesionálové. Dále 2,6 % tvořili manažeři, 1,5 % sportovci, umělci nebo zaměstnanci v zábavním průmyslu a 0,7 % bývalí vojáci.<sup>112</sup> Hlavním důvodem získání práce a upřednostnění před Jihokorejci jsou státní příspěvky pro zaměstnavatele na polovinu výplaty všech severokorejských zaměstnanců.

Jihokorejská společnost má stále vůči uprchlíkům předsudky.<sup>113</sup> Podle ankety, kterou vedla Národní komise pro lidská práva, zaměstnavatelé prostě nechtějí zaměstnat severokorejské uprchlíky, i když pro to nemají důvod, čímž dochází k diskriminaci. Uprchlíci tak mají o 70 až 80 % menší šanci na získání práce než Jihokorejci. Podle výzkumu, i když Severokorejci práci získají, mají pocit, že je s nimi jednáno jinak

---

<sup>107</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 55-63)

<sup>108</sup> BIDE, Eric. Asian Perspective Vol. 33, No. 2. Social capital and work integration of migrants: the case of North Korean defectors in South Korea. (str. 164)

<sup>109</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 55-63)

<sup>110</sup> BIDE, Eric. Asian Perspective Vol. 33, No. 2. Social capital and work integration of migrants: the case of North Korean defectors in South Korea. (str. 157)

<sup>111</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 55-63)

<sup>112</sup> LANKOV, Andrei. Journal of East Asian Studies Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 111)

<sup>113</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 55-63)

než s jejich jihokorejskými kolegy. Stěžují si, že s nimi zacházejí rozdílně, dostávají menší mzdy, nemají šanci na povýšení nebo jsou v mnoha dalších ohledech diskriminováni, protože jsou ze Severní Koreje. Ovšem Jihokorejci si myslí, že právě tyto spory způsobují Severokorejci, a proto zaměstnavatelé nechtějí nabízet práci dalším uprchlíkům.<sup>114</sup> Podle výzkumu z roku 2017 bylo zjištěno, že Severokorejci mají průměrný měsíční příjem okolo 32 000 Kč, ale Jihokorejci mají průměrnou měsíční mzdu 48 000 Kč.

Podle statistiky, kterou v roce 2017 provedla Korea Hana Foundation, byla nezaměstnanost uprchlíků mužského pohlaví 5,1 % a ženského pohlaví dokonce 7,7 %.<sup>115</sup> Z tohoto důvodu se někteří uprchlíci rozhodli osamostatnit, odpoutat se od příkazů nadřízených a začít podnikat.<sup>116</sup> Většinou se zaměřují na restaurace se severokorejským jídlem, přednášky a knihy o Severní Koreji nebo na prodej severokorejských výrobků, které dovážejí přes prostředníky z Číny.<sup>117</sup> Díky tomu získá práci například celá rodina nebo další uprchlíci. Bohužel se ale může stát, že severokorejští podnikatelé neuspějí, jelikož nemají dostatek obchodních dovedností a zkušeností, aby byli schopni přilákat zákazníky a efektivně hospodařit s penězi. Častým problémem bývá také očekávání, že jejich podnik bude ihned úspěšný, proto dochází k otevírání velkých podniků nebo příliš rychlému rozšiřování těch malých. Z důvodu nedostatku finančních prostředků a zamítání půjček od bank dochází k bankrotům. Pro uprchlíky je proto zřejmě výhodnější otevírat pouze menší podniky, které jim dodají finanční jistotu a stabilitu.<sup>118</sup>

### 4.3 Vzdělání

Kvůli již zmíněnému velkému hladomoru v devadesátých letech nemohli učitelé ani studenti docházet do školy, protože obstarávání jídla a boj o přežití jim v tom zabraňovaly. Tímto byl vzdělávací systém v Severní Koreji zničen. Později se školství obnovilo, ovšem rozdíl ve školních osnovách v Jižní a Severní Koreji je obrovský. V Severní Koreji je celá výuka zaměřena na vnucování Juche ideologie a podpory loajálnosti vůči dynastii rodiny Kimů. Tato ideologie, která je zaměřena na politickou, ekonomickou a vojenskou nezávislost, učí studenty oddělit svůj zájem od ostatních zemí a najít zalíbení pouze v režimu

---

<sup>114</sup> KIM, Jih-Un. JANG, Dong-Jin. Asian perspective Vol. 31, No. 2. Aliens among brothers? The status and perception of North Korean refugees in South Korea. (str. 13-14)

<sup>115</sup> Korea Hana Foundation.

<sup>116</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 55-63)

<sup>117</sup> BIDEF, Eric. Asian Perspective Vol. 33, No. 2. Social capital and work integration of migrants: the case of North Korean defectors in South Korea. (str. 173)

<sup>118</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 55-63)

své země.<sup>119</sup> Učivo základních a středních škol obsahuje nepravdivá tvrzení o okolním světě. Například, že Ameriku dobili piráti a Jižní Korea se stala jejich kolonií. Dále učebnice obsahují informace o tom, že v Korejské republice je velmi vysoká nezaměstnanost a podniky krachují jeden za druhým. Varují je také, že žáci, kteří nezaplatí školné, jsou týráni. Aby je vláda odradila ještě víc, vznikly také filmy s touto vymyšlenou tematikou.<sup>120</sup> Po útěku proto uprchlíci zažívají velký kulturní šok a ve školách mají obrovské mezery ve všech oborech. Stejně tak se mladým uprchlíkům na cestě za svobodou nedostává žádného vzdělání, proto je i mnoho dětí negramotných nebo má jen nízkou úroveň vzdělanosti. Útěk do Jižní Koreje může trvat až dva roky, někdy i více, kdy hlavně děti přichází o pravidelný přísun vědomostí. Když se studenti dostanou do Jižní Koreje, jsou psychicky i fyzicky poznamenáni, což ovlivňuje jejich následné vzdělávání.<sup>121</sup>

Severokorejští studenti končí se školou častěji než Jihokorejci. Důvody mohou být špatná adaptace do kolektivu, rodinné podmínky, nemoci nebo státní zkoušky. Je to také způsobeno tím, že během útěku do Jižní Koreje ztratili několik let studia, proto jsou zařazeni mezi mladší studenty. Ztrácí tak hrdost a těžko se do společnosti s mladšími spolužáky asimilují. Jihokorejští studenti se také nesnaží s nimi přátelit, a naopak je spíše izolují. Proto se spolu většinou přátelí jen severokorejští studenti.<sup>122</sup> Kvůli tomuto kulturnímu, znalostnímu a věkovému rozdílu mezi studenty ze Severní a Jižní Koreje, uprchlíci přestávají chodit do veřejných škol a vzdávají se tak i svých peněžních příspěvků na vzdělání.<sup>123</sup>

Z tohoto důvodu vznikly soukromé speciální školy, které jsou sponzorovány občanskými sdruženími a církvemi. Tyto alternativní školy mají upravené osnovy a pokyny na míru pro mladé utečence.<sup>124</sup> Pouze škola Yeomyung je plně akreditována Ministerstvem školství předávat Severokorejčům po dokončení středoškolský diplom, zatímco studenti jiných škol, musí splnit národní zkoušku, aby diplom získali. Nicméně speciální školy navštěvuje jen malé procento žáků.<sup>125</sup> Podle statistiky z roku 2017 pouze 226 studentů chodilo do speciálních škol a ostatních 2 538 studentů do veřejných škol.<sup>126</sup> Speciální školy

---

<sup>119</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 64-74)

<sup>120</sup> LANKOV, Andrei. The real North Korea. (str. 60-61)

<sup>121</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 64-74)

<sup>122</sup> KIM, Jih-Un. JANG, Dong-Jin. Asian perspective Vol. 31, No. 2. Aliens among brothers? The status and perception of North Korean refugees in South Korea. (str. 15-16)

<sup>123</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 64-74)

<sup>124</sup> SECKINELGIN, Hakan. WONG, Billy. Global Civil Society 2011: Globality and the Absence of Justice. (str. 199)

<sup>125</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 64-74)

<sup>126</sup> YONHAP. The Korea Herald. Young defectors from N. Korea struggle to adapt to S. Korean schools



jsou totiž závislé na dotacích od církvi a veřejnosti, proto si nemůžou dovolit vysoký počet studentů a profesory na plný úvazek. Úroveň studia na těchto školách je tedy nízká.<sup>127</sup>

Další možností pro uprchlíky je veřejná nižší a vyšší střední škola Hankyoreh, která vznikla v roce 2006, kdy získala plnou akreditaci od Ministerstva školství a je dotována státními příspěvky.<sup>128</sup> Na tyto školy jsou přijímáni žáci, pro které není lehké se začlenit do většinové společnosti. Studenti se pohybují převážně ve věkové kategorii 17 až 22 let a z větší části jsou to dívky, protože jak již bylo zmíněno, větší procento uprchlíků tvoří ženy. Tato škola jim pomáhá zvolit budoucí kariéru nebo přejít na vysokou školu. Většinou jim však doporučuje méně známé univerzity nebo je připravuje na méně kvalifikovaná povolání, jako jsou kuchaři, pekaři, kadeřnice, ošetrovatelky a další, aby měli větší šance na získání práce.

Severokorejsí studenti do třiceti let mají tedy tři možnosti. První z nich je navštěvovat veřejné školy a dostávat příspěvky od státu. Další je chodit do alternativní školy a pokračovat v základním vzdělání. Poslední možností je nižší a vyšší střední škola Hankyoreh, kde mají od státu uhrazeno školné a ubytování. Díky těmto školám mají mladí uprchlíci mnoho možností na vzdělání podle vlastních potřeb.<sup>129</sup>

Severokorejci mají možnost i vysokoškolského vzdělání, které jim v budoucnu může pomoci k lepšímu pracovnímu místu a finančnímu ohodnocení. Když si zvolí veřejnou vysokou školu, na celé školné jim přispívá stát a pokud studují na soukromé škole, polovinu platí stát a druhou polovinu platí přímo vysoká škola ze svého rozpočtu. Přijímání jsou na základě vstupního testu, který je ovšem rozdílný od klasického a nemusí tak soupeřit se studenty z Jižní Koreje.<sup>130</sup> V testu se objevují okruhy jako je literatura, angličtina a matematika. Dále každý musí napsat průvodní dopis, studijní plány a také podstoupit individuální rozhovory.

V momentě, kdy nově příchozí uprchlíci začnou chodit na vysokou školu, pro ně začíná dlouhé a těžké období plné stresu, jelikož školní osnovy v Jižní a Severní Koreji jsou velmi rozdílné. Ze začátku je pro ně obtížné dohánět veškerou probíranou látku a zvládnout vše až do státnic. Z tohoto důvodu hodně studentů školy nedokončí a odejde raději pracovat. Všichni většinou navštěvují školy v hlavním městě Soulu nebo v jeho okolí. Přestože mají

---

<sup>127</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 64-74)

<sup>128</sup> JANG, Jung Hwan. NKNEWS. Why North Korean refugees struggle in South Korean schools.

<sup>129</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 64-74)

<sup>130</sup> SECKINELGIN, Hakan. WONG, Billy. Global Civil Society 2011: Globality and the Absence of Justice. (str. 199)

jiné vstupní podmínky než jihokorejští studenti, není pro ně jednoduché se na vysokou školu dostat. Důvodem je narůstající počet uprchlíků na území Jižní Koreje a stále větší zájem o vyšší vzdělání. Například Univerzita Sogang v Soulu přijímá pouze okolo sedmi uchazečů ze 100 severokorejských zájemců. Významným faktorem při výběru studentů bývá dosažená úroveň vzdělání v Severní Koreji, protože pro vzdělanější žáky je jednodušší dohnat učivo v Jižní Koreji a zapadnout tak do společnosti.<sup>131</sup>

## 4.4 Organizace

### 4.4.1 Centrum Hanawon

Vzdělávací a integrační centrum Hanawon, které je podporováno vládou, vzniklo v roce 1999 za účelem ochrany a podpory uprchlíků ze Severní Koreje. Je situováno nedaleko od Soulu ve městě Anseong v provincii Gyeonggi.<sup>132</sup> Důvodem vzniku byl rychlý nárůst utečenců na území Jižní Koreje v devadesátých letech. Hanawon nabízí ubytování, vzdělání, odborné výcviky, psychologické poradny a fyzické vyšetření, aby pro ně bylo v budoucnu jednodušší se začlenit do společnosti a najít si práci. Vzhledem ke zvyšování počtu uprchlíků rozšířilo Hanawon své prostory, které jsou rozděleny na centrum pro ženy a děti a zvlášť pro muže.<sup>133</sup> Všichni musí projít dvanáctitýdenním výcvikem, který je má naučit překonat kulturní rozdíly a připravit je psychicky na reálný život v Jižní Koreji.<sup>134</sup> Nikdo nesmí ven, a to ani za účelem navštívit rodinu nebo známé. Celý objekt je střežen kamerovým systémem a strážemi. Tato přísná pravidla mají zabránit incidentům, jako jsou útoky a únosy uprchlíků severokorejskými agenty.

Základní vzdělávací program je rozdělen do čtyř fází. V první fázi probíhá po dobu 49 hodin psychologické poradenství a zdravotní prohlídka, v druhém úseku získávají základní znalosti o kapitalistické demokratické společnosti, což trvá 124 hodin, třetí 196hodinová etapa zahrnuje kariérní poradenství a odborný výcvik a poslední úroveň vzdělání, trvající 51 hodin, seznamuje uprchlíky se systémem sociálního zabezpečení a dalšími programy podporujícími imigranty. Každá fáze probíhá ve všední dny od devíti hodin dopoledne do pěti hodin odpoledne. Kromě tohoto základního programu můžou severokorejští uprchlíci podstoupit 438hodinové vzdělání ve specializovaném oboru. Mezi nabízené kurzy patří například výuka jazyků, práce s počítačem, historie, vaření, kulturní

---

<sup>131</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 64-74)

<sup>132</sup> CHO, Haesun. Muonekore. Hanawon and Hana Center, the North Korean Defectors' Resettlement Centers.

<sup>133</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 52-55)

<sup>134</sup> CHO, Haesun. Muonekore. Hanawon and Hana Center, the North Korean Defectors' Resettlement Centers.

aktivitu a mnoho dalších.<sup>135</sup> V centru Hanawon je také učí základní věci jako je řízení automobilu, vaření, používání mobilního telefonu, nakupování v supermarketu, práce na počítači nebo jak se přepravovat hromadnou dopravou. Předávají jim také znalosti o náboženství a zájemci se později mohou připojit k nějaké církvi. Nejčastěji to bývá protestantská.<sup>136</sup>

Pro děti byla v centru Hanawon v roce 2009 otevřena škola Hana-dul, která se skládá ze tří úrovní. První je mateřská škola pro děti od čtyř do šesti let, další je základní pro děti od sedmi do třinácti let a poslední je druhý stupeň základní školy a střední škola pro studenty od čtrnácti do devatenácti let. Vzdělávací programy se v každé úrovni liší. Jelikož malé děti se lépe přizpůsobují novému prostředí, studenti mateřské a základní školy navštěvují i normální základní školu Sam-Juk, která je blízko výcvikového centra, společně s jihokorejskými dětmi.



*Obrázek č. 3: Otevření školy Hana-dul*

Děti z mateřské školky tráví celý den ve veřejné škole a odpoledne po jejím skončení se vrátí zpět do centra, kde probíhají další vzdělávací programy. Severokorejští žáci ze základní školy se v Sam-Juk škole učí s jihokorejskými dětmi pouze dopoledne a odpoledne mají připravený samostatný program, po kterém se stejně jako děti ze školky vrací do centra Hana-dul a probíhá další výuka. Starší studenti mají speciálně upravené programy, které probíhají výhradně uvnitř centra. Každý student začíná na jiné úrovni výuky podle toho, kdy do školy nastoupí, a podle své vědomostní úrovně. Mohou se vzdělávat

---

<sup>135</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 52-55)

<sup>136</sup> LANKOV, Andrei. Journal of East Asian Studies Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 119)

v oblastech korejského nebo anglického jazyka, matematiky, vědy, historie a dalších oborů. Dále se také mohou účastnit různých exkurzí a naučných programů a kurzů. Od roku 2011 mohou studenti po úspěšném dokončení vzdělání v Hana-dul centru nastoupit do veřejných škol v Jižní Koreji.

Hodně uprchlíků, kteří již opustili centrum Hanawon tvrdí, že je výcvik na pravý život nepřipraví tak, jak by měl.<sup>137</sup> Například jeden bývalý žák centra Hanawon prohlásil: „*Učili nás slavní profesori, ale popravdě, ničemu jsem nerozuměl.*“<sup>138</sup> Problematiku podávají pouze v teorii, která se ovšem liší od praxe, a také ukazují pouze světlé stránky, nikoli ty špatné, před kterými by je měli varovat. Učí je například, jak nakupovat pomocí kreditní karty, ale neupozorňuje je na podvody nebo na úvěrové delikventy. Dalším problémem je, že je v centru vůbec nevzdělávají v oblasti hledání a získávání práce. Nedostávají žádné informace o zaměstnaneckých právech a povinnostech, proto je pro ně těžké najít lepší zaměstnání a jistotu příjmu peněz.<sup>139</sup>

#### **4.4.2 Dream Touch For All**

Nezisková organizace Dream Touch For All vznikla v roce 2011 za účelem poskytovat kvalitní vzdělání znevýhodněným studentům a zabránit tak diskriminaci a socioekonomickým rozdílům. Mezi tyto studenty patří především severokorejsťi uprchlíci do třiceti let nebo jihokorejsťi studenti z chudších rodin. Tato organizace poskytuje vědomostní příležitosti a pomáhá studentům z nižší sociální třídy, aby si mohli plnit své sny.<sup>140</sup> Zakladatel a ředitel Dream Touch For All, Choi Yu-kang, uvedl, že ke spolupráci se Severokorejci ho motivoval jeden uprchlík, kterého osobně potkal a zorganizoval díky němu v roce 2013 letní tábor pro uprchlické studenty. Tento student ho dále inspiroval, když mluvil o tom, že i přes veškerou snahu se nikdy nemůže stát nejlepším studentem na univerzitě v Soulu. Choi se tedy rozhodl založit organizaci, která utečencům pomůže studovat jazyky, protože ty potřebují nejen pro studium, ale i pro normální život. Jeho cílem není jen předávat žákům znalosti, ale také je vést k samostatnosti a schopnosti vést ostatní. Říká, že studenti jsou jejich budoucnost, a neříká jim, jaké musí mít výsledky nebo jaké si musí volit školy a povolání, pouze je chválí za snahu a odhodlání.

Doučování probíhá v odpoledních hodinách po skončení běžné výuky ve školách.

---

<sup>137</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 52-55)

<sup>138</sup> LANKOV, Andrei. Journal of East Asian Studies Vol. 6, No. 1. Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea. (str. 120)

<sup>139</sup> LEE, Ahlam. North Korean Defectors in a New and Competitive Society. (str. 52-55)

<sup>140</sup> DREAM TOUCH FOR ALL. avpn. North Korean Refugees' Language Program.

Studenti si můžou vybrat ze tří kategorií kurzů, mezi které patří korejský jazyk, anglický jazyk a matematika. Tyto kurzy jim pak mají pomoci dostat se dál na vysoké školy. Pro severokorejské žáky je studium zaměřeno hlavně na korejštinu a angličtinu, aby překonali jazykové bariéry a snáze se přizpůsobili jihokorejské společnosti. Bohužel pro většinu uprchlíků je anglický jazyk těžký, takže studium po nějaké době vzdávají. Stejně tak i korejský jazyk se v Severní a Jižní Koreji v mnoha ohledech liší, proto jim učitelé v hodinách pomáhají s rozdíly, aby pro ně bylo jednodušší se s Jihokorejci domluvit. Kurzy angličtiny jsou vedeny na již zmíněné škole Yeomyung v centru Soulu, kam chodí severokorejské studenti ve věku 14 až 28 let. Byla vydána také jejich vlastní učebnice angličtiny, která jim má pomoci jazyku lépe porozumět. Tyto učebnice jsou poskytovány i dalším organizacím a školám, které pracují s uprchlickými studenty.<sup>141</sup>

Organizace Dream Touch For All také vytvořila speciální mobilní aplikaci. Tato aplikace se jmenuje UniVoca nebo také South Korean-North Korean translator, neboli jihokorejsko-severokorejský slovník. Funguje obdobně jako klasické elektronické slovníky, které přeloží napsané nebo vyfocené slovo do jiného jazyka, v tomto případě do jihokorejského nebo do severokorejského. Má pomoci severokorejským uprchlíkům, aby porozuměli rozdílné korejštině v Jižní Koreji. Dále má také sloužit pro jihokorejské obyvatele, kteří chtějí lépe komunikovat s uprchlíky. Jazyková bariéra je pro utečence jeden z největších problémů. Tato aplikace jim proto může pomoci lépe komunikovat se svým okolím v Jižní Koreji.<sup>142</sup>



Obrázek č. 4: Ukázka mobilní aplikace

<sup>141</sup> YOU, Soo-Sun. The Korea times. Helping North Korean defectors overcome the language gap.

<sup>142</sup> DREAM TOUCH FOR ALL. Welovead. South Korean North Korean Translator.

### 4.4.3 Další organizace

Kromě již zmíněného Centra Hanawon a Dream Touch For All existuje mnoho dalších organizací, které pomáhají severokorejským uprchlíkům. Jednou z nich je například veřejná nezisková organizace North Korean Refugees Foundation nebo také Korea Hana Foundation, kterou založilo v roce 2010 Ministerstvo pro sjednocení. Organizace vznikla za účelem chránit utečence a pomáhat jim se zabydlováním, získáním práce, vzděláním a začleňováním do společnosti.<sup>143</sup> Další neziskovou organizací je PSCORE, což je zkratka pro People for Successful COrean REunification neboli v překladu Lidé pro úspěšné znovusjednocení Koreje. Založil ji v roce 2006 severokorejský voják Kim Young-II, který utekl s celou svojí rodinou. Cílem této organizace je pomáhat uprchlíkům přizpůsobit se životu v Jižní Koreji díky vzdělávacím programům a také zvýšit povědomí o porušování lidských práv v Severní Koreji.<sup>144</sup>

Organizace Liberty in North Korea je zaměřena na záchranu severokorejských uprchlíků. Když se utečenci dostanou do Číny, není pro ně jednoduché najít zprostředkovatele, který by jim pomohl uniknout dál, nebo na to nemají peníze. Tato organizace jim tedy pomáhá se zdarma a bezpečně přepravit do Jižní Koreje bez jakýchkoliv podmínek a dále jim ze začátku poskytuje peníze, ubytování a asistenci. Díky tomu nemusí později splácet dluhy zprostředkovatelům a můžou tak peníze od státu využít k uspokojování potřeb. Tato organizace již zachránila jeden tisíc uprchlíků.<sup>145</sup> NKHR Rescue Fund je nevládní organizace, vedená skupinou dobrovolníků. Tito dobrovolníci pořádají různé kampaně a snaží se získat peníze pro záchranu Severokorejců. Chtějí obeznámit veřejnost s porušováním lidských práv v Severní Koreji, pomáhat uprchlíkům se vzděláváním a integrací do společnosti a napomáhají uprchlíkům, kteří se snaží dostat do Jižní Koreje.<sup>146</sup>

Sdružení North Korea Freedom Coalition vzniklo v roce 2003 se záměrem bojovat za svobodu a lidská práva Severokorejců. Tato koalice má přes 70 veřejných členů z různých zemí světa, mezi které patří Jižní a Severní Korea, Japonsko a USA. Má také tajné členy, kteří se nacházejí v Severní Koreji a Číně a pomáhají s přesunem uprchlíků na území Jižní Koreje. V tomto sdružení spolu spolupracují členové různých politických stran, církví, nestátní organizace a mnoho dalších. Všichni mají společný cíl, a to prosazovat lidská práva

---

<sup>143</sup> Korea Hana Foundation.

<sup>144</sup> PSCORE.

<sup>145</sup> Liberty in North Korea.

<sup>146</sup> NKHR Rescue Fund.

Severokorejců proti politice v Severní Koreji.<sup>147</sup>

Mulmangcho Foundation je nezisková organizace fungující od roku 2012. Zachraňuje a podporuje nejen severokorejské uprchlíky, ale i bývalé vězně z dob korejské války. Nabízí jim speciální programy, které zahrnují nezbytné poznatky pro normální život.<sup>148</sup> Mezi výukové přednášky ve škole v Soulu patří například finance, právo, umění, kultura a další. Tyto programy mohou navštěvovat uprchlíci ve věku od 25 do 80 let. Kromě výuky jim nabízí i psychologické poradenství a odborné výcvikové programy.<sup>149</sup>

S Mulmangcho Foundation je úzce spojena také organizace North Korean Refugee Aid, která nabízí severokorejským studentům studium v zahraničí. Díky spolupráci s americkými školami a instituty mají utečenci možnost vybrat si z několika programů a škol v USA. Programy jsou určeny pro studenty ze školy Mulmangcho. Organizace jim hradí veškeré náklady spojené se studiem, pomáhá jim hledat praxe ve firmách, bydlení u rodin a poskytuje jim také odborné lektory.<sup>150</sup> Výukové programy nabízí také nezisková organizace Teach North Korean Refugees. Byla založena v roce 2013 a poskytuje uprchlíkům soukromé lekce angličtiny zdarma. Zájemci si mohou vybrat učitele, který jim nejvíce vyhovuje a lekce probíhají pouze mezi žákem a učitelem. Organizace dále pro zájemce pořádá i soutěže v anglickém přednesu, dobročinné akce a podílí se na humanitárních konferencích.<sup>151</sup>

---

<sup>147</sup> North Korea Freedom Coalition.

<sup>148</sup> Give2Asia. Mulmangcho - Dream Makers for North Korea.

<sup>149</sup> North Korean Refugee Aid.

<sup>150</sup> Tamtéž.

<sup>151</sup> Teach North Korean Refugees.

## **Závěr**

Korejský poloostrov je již více než půl století rozdělený na Severní a Jižní Koreu. I přesto, že obě země mají stejný původ, se nyní v mnoha ohledech liší. Zatímco Jižní Korea je ekonomicky rozvinutá a demokratická země, Severní Korea je izolovaná země s přísným režimem, založena na ideologii Juche. I přes veškeré zákazy a opatření se do Severní Koreje dostávají informace o okolním světě prostřednictvím cizích rádiových a televizních stanic. Přísun těchto informací je přivádí k touze po svobodě a útěku ze Severní Koreje. Hlavními důvody k útěku jsou především sledování a kontrola ze strany severokorejského režimu, nedostatek jídla, touha po svobodě a lepších životních podmínkách pro rodinu. I přes přísnější dohled, který zavedl současný vůdce Severní Koreje Kim Jong-un, je počet uprchlíků stále vysoký. Ročně do Jižní Koreje přichází víc severokorejských žen, jelikož nejsou tolik sledovány jako muži, a tak je pro ně jednodušší utéct. Nejpočetnější kategorií jsou uprchlíci ve středním věku a většinou se jedná o nezaměstnané nebo dělníky. V současné době je v Jižní Koreji přes 30 000 severokorejských uprchlíků. Některým z nich se nedaří do společnosti začlenit, proto dochází k další emigraci do jiných zemí nebo dokonce k reemigraci do Severní Koreje.

Uprchlíci se musí vyrovnat s mnoha překážkami. První překážkou jsou kulturní a jazykové rozdíly, které jim pomáhají překonat organizace a státní a speciální školy přizpůsobené pro jejich potřeby. Dalším problémem mohou být předsudky a diskriminace ze strany Jihokorejců, se kterými se v roce 2017 setkalo 23,1 % Severokorejců. Dále se uprchlíci musí vyrovnávat také s psychickými a finančními problémy, které se jim mohly přihodit jak v Severní Koreji a na cestě za svobodou, tak i v Jižní Koreji při přizpůsobování se novému životu v jihokorejské společnosti. Tyto problémy jim pomáhá řešit jihokorejská vláda v podobě příspěvků a odborné psychologické péče. Velkou výhodou pro severokorejské uprchlíky je získání státního občanství při vstupu do Jižní Koreje. Jihokorejská vláda poskytuje Severokorejčům příspěvky a pomáhá jim se začleňováním do společnosti. Pro uprchlíky není jednoduché najít si práci, jelikož nemají dostatek znalostí a zkušeností. V Jižní Koreji však mají možnost účastnit se odborných výcviků a poradenství. Mladí utečenci se mohou vzdělávat na státních nebo speciálních školách a stát a organizace jim pomáhají a podporují je až do dosažení vysokoškolského vzdělání. V Jižní Koreji existuje mnoho organizací, které pomáhají Severokorejčům s únikem i s následnou integrací do společnosti.

Na základě všech těchto zmíněných skutečností je dle mého názoru pro Severokorejce lepší opustit Severní Koreu a pokusit se začít nový život, a to především v Jižní Koreji. I přes



to, že je čeká mnoho překážek, mají možnosti na lepší život. Překážky mohou překonat s pomocí státu nebo organizací a vlastní snahou se vzdělávat a najít si dobrou práci. V Jižní Koreji nebo i v jiné zemi mají hlavně právo na svobodný život a rozhodování o své budoucnosti. Musí se také vyrovnat s mnoha odlišnostmi, a ne vždy je to pro ně jednoduché, ovšem tímto si zajistí lepší životní podmínky a mají větší možnosti na normální spokojený život se svou rodinou. Když zůstanou v Severní Koreji, musí žít tak, jak jim to režim dovoluje a jsou neustále hlídáni.

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, zda se při integraci severokorejských uprchlíků do jihokorejské společnosti jedná spíše o asimilaci nebo o ostrakizaci. Přístup každého uprchlíka i Jihokorejce je velmi individuální. Po zhodnocení několika aspektů, které jsou uvedeny v bakalářské práci lze však usoudit, že ve většině případů jde o asimilaci uprchlíků do jihokorejské společnosti. Pro ty, kteří jsou ve společnosti ostrakizováni, existují další možnosti, jako je například emigrace do jiné země, kde se jim může dařit lépe. Ostrakizace může být způsobena diskriminací ze strany Jihokorejců nebo se sami uprchlíci ostrakizují tím, že chtějí skrývat svoji identitu a bojí se předsudků, proto se raději společnosti vyhýbají. Statistika z roku 2017 však dokazuje, že z 26 430 respondentů, je s životem v Jižní Koreji nespokojeno pouze 3,7 % uprchlíků. Vzhledem k vysoké spokojenosti můžeme tedy říct, že je začleňování Severokorejců v Jižní Koreji úspěšné.

## **Resumé**

The aim of bachelor thesis is to find out whether in the process of integration into South Korean society occurs assimilation or rather ostracism for North Korean refugees. The individual chapters deal with various aspects that help to determine the final result. In the first part is described the historical context of the Korean Peninsula then partition to the North and South Korea and then are compared the differences between the development of both countries to the present.

The next section analyzes how many refugees enter South Korea each year, what type of people mostly defects and why. This part explains why the following emigrations and re-emigrations occur and also mentions stories of prominent refugees. Their decision to escape may have several consequences and there are many obstacles they have to deal with. Next chapter compares which contributions, job opportunities and education options have refugees in South Korea. Finally, are also mentioned some governmental and non-governmental organizations which help refugees to escape as well as to integrate in South Korea's society.

### **Key words:**

South Korea, North Korea, assimilation, ostracism, integration, defectors, refugees, society

## **Bibliografie**

### **Literatura**

BIDET, Eric. Social capital and work integration of migrants: the case of North Korean defectors in South Korea. *Asian Perspective* Vol. 33, No. 2. Lynne Rienner Publishers, [2009].

ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, [2001]. Dějiny států. ISBN 80-7106-411-4.

FRENCH, Paul. *The North Korea: state of paranoia*. London: Zed Books, [2015], xx, 468. ISBN 978-1-78360-573-6.

GAUTHIER, Brandon K. Hope by itself is not enough: the soft power of North Korean defectors. *Journal of East Asian Studies* Vol. 29, No. 2. Institute for National Security Strategy, [2015].

HWANG, Kyung Moon. *A history of Korea: an episodic narrative*. New York: Palgrave Macmillan, [2010]. ISBN 978-0-230-20546-8.

CHUNG, Byung-Ho. North Korean Refugees As Penetrant Transnational Migrants. *Urban Anthropology and Studies of Cultural Systems and World Economic Development* Vol. 43, No. 4. The Institute, [2014].

JACKSON, Tom. *South Korea*. Washington, DC: National Geographic, [2007]. Countries of the world (Washington, D.C.). ISBN 978-1-4263-0125-4.

KIM, Jih-Un a JANG, Dong-Jin. Aliens among brothers? The status and perception of North Korean refugees in South Korea. *Asian Perspective* Vol. 31, No. 2. Lynne Rienner Publishers, [2007].

LANKOV, Andrei. *Bitter Taste of Paradise: North Korean Refugees in South Korea*. *Journal of East Asian Studies* Vol. 6, No. 1. Cambridge University Press, [2006].

LANKOV, Andrei. *The Real North Korea: Life and Politics in the Failed Stalinist Utopia*. New York, NY: Oxford University Press, [2015]. ISBN 978-0-19-939003-8.

LEE, Ahlam. *North Korean defectors in a new and competitive society: issues and challenges in resettlement, adjustment, and the learning process*. Lanham: Lexington Books, [2016]. ISBN 978-0-7391-9266-5.

LEE, Woo-young a KIM, Yuri. *North Korean Migrants: A Human Security Perspective*. *Asian Perspective* Vol. 35, No. 1. Lynne Rienner Publishers, [2011].

SECKINELGIN, Hakan a WONG, Billy. *Global Civil Society 2011: Globality and the Absence of Justice*. Palgrave Macmillan, [2011], ISBN: 0230272010.

SIN, Hyöng-sik. *A Brief history of Korea*. Seoul, Korea: Ewha Womans University Press, [2005]. *Uri munhwa ũi ppuri rŭl ch'ajasö*, 1. ISBN 978-89-7300-619-9.

### Internetové zdroje

Dream Touch For All. North Korean Refugees' Language Program. *Asian Venture Philanthropy Network*. [Online] [Citace: 15. 03. 2019.] Dostupné z: <https://avpn.asia/deals/north-korean-refugees-language-program/>

Dream Touch For All. South Korean North Korean Translator. *Welovead*. [Online] [Citace: 24. 03. 2019.] Dostupné z: <http://www.welovead.com/en/works/details/8ddwesvxi?fbclid=IwAR171310tpASUibXqZJMoyNkHudqpNoJEO5R-9hpf33mmOIA1LvFd2PGzN0>

HABIB, Benjamin. President Moon Jae-in's pivotal role. *LA TROBE University*. [Online] 24. 05. 2018. [Citace: 03. 01. 2019.] Dostupné z: <https://www.latrobe.edu.au/news/articles/2018/release/president-moon-jae-ins-pivotal-role>

CHO, Haesun. Hanawon and Hana Center, the North Korean Defectors' Resettlement Centers. *MUOonekorea*. [Online] 26. 09. 2010. [Citace: 26. 03. 2019.] Dostupné z: <https://mouonekorea.wordpress.com/2010/09/26/hanawon-and-hana-center-the-north-korean-defectors%E2%80%99-resettlement-centers/>

JANG, Jung Hwan. Why North Korean refugees struggle in South Korean schools. *NKNEWS*. [Online] 10. 01. 2017. [Citace: 25. 03. 2019.] Dostupné z: <https://www.nknews.org/2017/01/why-north-korean-refugees-struggle-in-south-korean-schools/>

KIRK, Donald. Top North Korea defector Hwang Jang-yop eulogized as a hero in South Korea. *The Christian Science Monitor*. [Online] 14. 10. 2010. [Citace: 05. 04. 2019.] Dostupné z: <https://www.csmonitor.com/World/Asia-Pacific/2010/1014/Top-North-Korea-defector-Hwang-Jang-yop-eulogized-as-a-hero-in-South-Korea>

*Korea Hana Foundation*. [Online] [Citace: 21. 04. 2019] Dostupné z: <https://www.koreahana.or.kr/eng/index.jsp>

LAFF, Michael. Concert Pianist Kim Cheol Woong is Not Your Typical North Korean Defector. *Kore*. [Online] 23. 07. 2013. [Citace: 05. 04. 2019.] Dostupné z: <http://kore.am/july-issue-concert-pianist-kim-cheol-woong-is-not-your-typical-north-korean-defector/>

LENTATI, Sara. Interrogated for playing the wrong tune. *BBC*. [Online] 08. 07. 2015. [Citace: 05. 04. 2019.] Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/magazine-33367604>

MCDONALD, Mark. Senior North Korean Defector Dies. *The New York Times*. [Online] 10. 10. 2010. [Citace: 05. 04. 2019.] Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2010/10/10/world/asia/10defect.html>

*Ministry of Unification*. [Online] [Citace: 20. 01. 2019.] Dostupné z: [https://www.unikorea.go.kr/eng\\_unikorea/](https://www.unikorea.go.kr/eng_unikorea/)

*NKHR Rescue Fund*. [Online] [Citace: 11. 03. 2019.] Dostupné z: <https://www.nkhrrescuefund.org/about-us.html>

*North Korea Refugee Aid*. [Online] [Citace: 12. 03. 2019.] Dostupné z: <http://nkrefugeeaid.org/>

*North Korea Freedom Coalition*. [Online] [Citace: 12. 03. 2019.] Dostupné z: <http://www.nkfreedom.org/about/>

Park Geun-hye: South Korea's first female president. *BBC News*. [Online] 06. 04. 2018. [Citace: 03. 01. 2019.] Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-20787271>

*PSCORE*. [Online] [Citace: 09. 03. 2019.] Dostupné z: <http://pscore.org/newest/about-us/>

*Teach North Korean Refugees*. [Online] [Citace: 13. 03. 2019.] Dostupné z: <http://teachnorthkoreanrefugees.org/about/>

North Korean defector Hwang Jang-yop dies at 87. *The Guardian*. [Online] 10. 10. 2010. [Citace: 05. 04. 2019.] Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2010/oct/10/north-korea-defector-dies>

YONHAP. Young defectors from N. Korea struggle to adapt to S. Korean schools. *The Korea Herald*. [Online] 28. 04. 2018. [Citace: 21. 04. 2019] Dostupné z: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20180428000065>

YOU, Soo-Sun. Helping North Korean defectors overcome the language gap. *The Korea Times*. [Online] 13. 07. 2017. [Citace: 29. 03. 2019.] Dostupné z: [https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2017/09/181\\_232888.html?fbclid=IwAR17Qu0V55NERSbLLdOL2ijrxulFt3Psutpj51s0uYBYPERTT4p0a3nE8M](https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2017/09/181_232888.html?fbclid=IwAR17Qu0V55NERSbLLdOL2ijrxulFt3Psutpj51s0uYBYPERTT4p0a3nE8M)